

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ^၁
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ပင်ရင်းမြန်မာစာ ရေသည်ပြဇာတ် ဒသမတန်း

အခြေခံပညာသင်ရှိးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရှိးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ

1. *Chlorophytum* *luteo-purpureum* Schultes
2. *Chlorophytum* *luteo-purpureum* Schultes

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ^၁
ဝညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ပင်ရင်းမြန်မာစာ
ရေသည်ပြဇာတ်

ဒသမတန်း

အခြေခံပညာသင်ရှိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရှိုးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ

၂၀၁၇ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ အုပ်ရေ(ဂျပ်များ)

၂၀၁၈၊ ၂၀၁၉ ပညာသင်နှစ်

အကြံခံပညာ သင်ရိုးညွှန်တစ်ဦး သင်ရိုးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုတေသနရုံးကော်မတီ၏ မြို့ဝိုင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးကို အဆင့်အတန်းမြင့်မားစေရန် ပညာရေးအစီအစဉ်သစ်ဖြင့် ကြိုးပစ်းဆောင်ချက်လျက်ရှိပါသည်။

ထိုအစီအစဉ်သစ်အရ အခြေခံပညာရေးကဏ္ဍတွင် မြန်မာစာအခြေခိုင်ခုတောင်း၏ ကျမ်းကျင်စွာတတ်မြောက် စေရန် မြန်မာစာသင်ရှိးကို ပြန်လည်ရေးဆွဲပါသည်။

အဆိုပါသင်ရှိးအရ အခြေခံပညာအထက်တန်းမြန်မာစာ သင်ကြားခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း ခုမှုတ်သင်ကြားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁။ စကားပြေလေ့လာရာတွင် အကြောင်းအရာ၊ အရေးအသားနှင့် အလက်ဗာတန်ဆာဆင်မှုကို သိရှိစေရန်။

၂။ ကဗျာကို လေ့လာရာတွင် ကပျူးအဓိပ္ပာယ်၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အလက်ဗာတန်ဆာဆင်မှုကို သိရှိနားလည်စေရန်။

၃။ ဝါဘာရ ကြွယ်ဝစေရန်နှင့် ကျမ်းကျင်စွာ သုံးနှုန်းတတ်စေရန်။

၄။ စာကို ပြေပြေပြစ်ပြစ်နှင့် တန်ဆာဆင်ရေးတုတ်စေရန်။

၅။ စာစီစာကုံးလေ့ကျင့်ပေးရန်။

အထက်ပါ ရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ အခြေခံပညာ အထက်တန်း ဒသမတန်းတွင် သင်ကြားနှိုင်ရန် ရေသည်ပြုလတ်ကို ရွေးချယ်ပြဋ္ဌာန်းပါသည်။

ရေသည်ပြုလတ်သည် ဘုရားဟောအငွေနှိပ်ပါတ်၊ ဂါရိမာလ ဇာတ်တော်ကိုယျှော်ရေးသော ပြုလတ်ဖြစ်သည်။ ရေသည်ပြုလတ် ကိုပင် ဂါရိမာလဇာတ်ဟူ၍လည်းခေါ်ကြသည်။ ရေသည်ပြုလတ် ကို စိတ်းရေးသားသူမှာ စလော့ဗုံးပုံညွှန်ပြစ်သည်။

ဦးပုည်းအဇာဌ္ဈား

ဦးပုည်းသည် စလော့ဗုံးအတိဖြစ်သည်။ စစ်ကိုင်းမင်း လက်ထက် မြန်မာနှစ် ၁၁၇၄ ခ. (ခရစ်နှစ် ၁၈၀၂) တွင် ဖွားသည်။ ငယ်မည် မောင်ပုတ်စည် ဖြစ်သည်။ ဦးပုည်းအောင်မှာ မြို့သူကြီးမြိုးဖြစ်သည်။

ဦးပုည်း ငယ်ဆရာများမှာ စလော့ဗုံးမ ခင်ကြီးစနှင့် တူမောင်းဆရာတော် ဦးဒီပတ္တိဖြစ်သည်။ အမရပုရမြို့၊ ပန်းမော် ဆရာတော်ထံ ပညာဆိတ်လက် ဆည်းပူးသည်။ ဦးပုည်း ရှင်သာမကောဘွဲ့မှာ ရှင်ပုည်းဘို့အဖြစ်ဖြစ်သည်။

ရှင်လူတွဲက်ပြီးနောက်မင်းတုန်းမင်းညီတော် ကနောင်မင်းထံတွင် ခစားရသည်။ နောင်တွင် မင်းတုန်းမင်းထံခစားရ လက်ဖက်ရည်တော်ဘက်တွင် မင်းလှသခံယာဟူသောဘွဲ့နှင့် ထမ်းရှုက် ရသည်။ ရာစည်ဗာကိုလည်း စားရသည်။ မင်းတုန်းမင်းထံခစားစဉ် မြင်ကွန်းမြင်းခုတိုင် မင်းသားတို့ ပုန်ကန်သည်အရေးဖွံ့ဖြိုး ဦးပုည်းအော်ပေးသည်ဟု သက်ဗာမက်းသဖြင့် မြို့ဝါဝါးဦးသာအိုးအိုမိုတွင် ဖမ်းဆီး ချုပ်နောင်ထားရာမှ ကွပ်မျက်ခံရသည်။ မင်းတုန်းမင်းကြီးကန်မြောလွှာ၍ ‘လူကိုခွေးသတ်လေခြင်း’ ဟု မိန့်ခဲ့သည်။

ဦးပုညသည် အာဝန္တာ့ရှင်သည်။ တော်ကျွဲတို့ဟောကြလျှင်သည်။ အဝန်ပဋိဘာန်ရှင်သည်။ သိဖြစ်ရကား သူစာများသည် ချိန်းချိန်းဝေ၍ နေတော့သည်။ ‘ကဗျာဟောအာဘောကလည်း ကလော တိုင်း ထွက်သောကြောင့်’ ဟု သူကိုယ်တိုင်ဆိုခဲ့ဖူးသည်။ ဦးပုညသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၁၃၀ ကျောက် မြန်မာဝါး ဆရာတိုးလည်းဖြစ်သည်။ ပြောတ်ရေးဆရာတိုးလည်းဖြစ်သည်။ သူဝါးများ ကျောက် မြန်မာဝါး ဆရာတိုးလည်းဖြစ်သည်။ ပြောတ်ရေးဆရာတိုးလည်းဖြစ်သည်။ သူဝါးများက ပိုသအောင်ဖန်ဆင်း ပြနိုင်သောရှုကြောင့် ကျောစောခြေးဖြစ်သည်။ “ယခုခေတ်” ပညာရှိများက ဦးပုညကို အဂ်လိုပ်စာရေးဆရာတိုး ရှိတ်စပ်းယား နှင့်ခိုင်းနှင့်လေ့ရှိကြသည်။

ဦးပုညပြောတ်များ

ဦးပုညသည် မင်းညီမင်းသား မိဖုရားတို့က တိုက်တွန်းသဖြင့် ပြောတ်များကို ရေးသားစီကုံး ခဲ့သည်။ ရေးသားခဲ့သော ပြောတ်များမှာ ရေသည်ပြောတ်၊ ဝဒုမပြောတ်၊ ဝသာန္တရာပြောတ်၊ ဝိယေ ပြောတ်၊ ကောသလပြောတ်၊ ဝါသုဒေဝပြောတ် စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ဂို့မာလခေါ် ရေသည်ပြောတ်

မင်းတွန်းမင်းကြီးနှင့်ညီတော် ဇိမ့်ရွှေကနောင်မင်းတို့ စိတ်ပြောလိုရှိကြရာမှ ပြန်လည်သင့်မြတ် သောအခါ အိမ်ရွှေမင်းက တောင်းပန်ဝန်ချေခုခ်းပါသော ရေသည်ပြောတ်ကို ဦးပုညအား ရေးသား သောအခါ အိမ်ရွှေမင်းက တောင်းပန်ဝန်ချေခုခ်းပါသော ရေသည်ပြောတ်ကို ဇိမ့်ရွှေသောအခါ ညီတော်ကနောင်မင်းကို ဆက်သွင်းစေသည်။ ထိုရေသည်ပြောတ်ကို မင်းတွန်းမင်းကြီး ဖတ်ရှုရသောအခါ ညီတော်ကနောင်မင်းကို ပိုမိုချစ်ကြလိုလာသည်။ ဤပြောတ်ကို အထူးနှစ်သက်မှု၏ ရွှေတော်၌ အခါခါအထပ်ထပ် ဖတ်လျှောက်ကပ် ကြရသည်ဟုဆိုသည်။

ပြောတ်လေ့လာနည်း

(က) ပြောတ်၏သဘော

ပြောတ်ဆိုသည်မှာ ကပြောန်အတ်လမ်းတစ်ခုကို အတ်ဆောင်အချင်းချင်း အပြန်အလှန် စကားပြောခန်းများဖြင့် ရေးဖွဲ့သောရသာပေ အဖွဲ့တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ရေးဖွဲ့ရာတွင် လက်ာဖြင့် လည်းကောင်း၊ စကားပြောဖြင့်လည်းကောင်း ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်။

(ခ) အတ်လမ်း

ပြောတ်တွင် အတ်လမ်းသည် အမြေခံဖြစ်သည်။ မြန်မာ ပြောတ်ဆရာတို့သည် အများအားဖြင့် ဘုရားဟောအတ်နိပါတ်များမှ အတ်လမ်းကိုယူ၍ လက်ာသွားဖြင့် ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်။ အတ်လမ်းဆင်/ဘုရားဟောအတ်နိပါတ်များမှ အတ်လမ်းကိုယူ၍ လက်ာသွားဖြင့် ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ပြောသောစကားတို့ဖြင့် ရာတွင်အတ်ဆောင်တို့၏ အပြန်အလှန်ပြောသောစကား၊ တစ်ကိုယ်တည်း ပြောသောစကားတို့ဖြင့် အတ်ရည်လည်အောင် ပုံဖော်ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်ကို သတိပြုရာသည်။

(ဂ) အတ်ကွက်

ပြောတ်တွင် အတ်ကွက်သည်လည်း အရေးပါသည်။ အတ်လမ်းကွင် အတ်ကွက်တို့ကိုရွေး၍ တစ်ခန်းနှင့်တစ်ခန်း အချိတ်အဆက်မိအောင် ဖွဲ့ရသည်။ ရေသည်ပြောတ်တွင် အတ်ကွက်ကို အခန်း ၅ ခန်းခွဲ၍ ဖွဲ့ထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

အခန်း ၁ တွင် ဗာရာကာသီပြည့်ရှင်မင်းကြီး၏ သားတော် ဥဒယကုမ္ပာမင်းသား တက္ကသိုလ်
ပြည့်သို့ ပညာသင်သွားခန်း၊ တက္ကသိုလ်ပြည့်မှ အပြန်လမ်းစခန်း၌ နားနေသောအခန်းနှင့် ဗာရာကာသီပြို၊
မြောက်မျက်နှာက ရေသည်ယောက်၏ စကားဆိုခန်းကိုဖွဲ့သည်။

အခန်း ၂ တွင် မြို့တောင်မျက်နှာက ရေသည်မိန်းမ စကားဆိုခန်းကိုဖွဲ့သည်။

အခန်း ၃ တွင် တက္ကသိုလ်ပြည်က ပြန်လာသောမင်းသား နေပြည်တော်သို့ရောက်၍
ခမည်းတော် လွန်နှင့်သောကြောင့် မျှုံးမတ်တိုကန်းတင်ရာ နှုန်းသိမ်းပွဲခံသော အခန်းကိုဖွဲ့သည်။

အခန်း ၄ တွင် ရေသည်ယောက်၏နှင့် ရေသည်မိန်းမ တွေ့ဆုံးခန်းကိုဖွဲ့သည်။

အခန်း ၅ တွင် ရေသည်ယောက်၏နှင့် ဥဒယမင်းကြီး တွေ့ဆုံးပြီးလျှင် ရေသည်ယောက်၏အား
ထိုးနှုန်းတစ်ဝက်ပေး၍ အိမ်ရွှေမင်းအဖြစ် ချိုးမြောက်ခန်း၊ ဥယျာဉ်တော်တွင် အိမ်ရွှေမင်းသည် ဥဒယ
မင်းကြီး အိပ်ပျောစဉ် လုပ်ကြရန်ကြောင်းခန်း၊ သတိသံဝေဂရကာ လျှော်တေသက်နှုန်းဆင်မြန်း၍ အိမ်ရွှေ
မိဖူရား နှင့် တော့တွောက်ခန်းများကိုဖွဲ့သည်။

(b) ကတ်ဆောင်

ပြောတ်တွင် ကတ်ဆောင်သည် အလွန်အရေးပါသည်။ ကတ်ဆောင်တို့၏ လူသာဘဝအဖွဲ့ကို
အထူးပြုလေ့လာသင့်သည်။ ကတ်လမ်းပေါ်လွင်အောင် ကတ်ဆောင်များက သရုပ်ဖော်ရသည်။
ကတ်ဆောင်များ၏ ပြောဆိုပုံ၊ လူပ်ရှားပုံကို လေ့လာလျက် လူသာဘဝကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်သည်။

ရေသည်ယောက်၏၏ ပြောဆိုပုံ၊ ပြုမှုပုံ၊ လူပ်ရှားပုံတို့ကို လေ့လာ၍ သူဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး
ဖြစ်သည်ကို အကဲခတ်ဝေဖန်နိုင်ပေသည်။ ကတ်ဆောင်သည် အရေးကိစ္စတစ်ခုတွင် မည်သို့ပြုမှု
ဆုံးဖြတ်တတ်သည်။ မည်သို့ကျင့်ကြုံ အားထုတ်တတ်သည်ကို လေ့လာ၍ စရိတ်သာဘဝကို ဝေဖန်
ဆန်းစစ်နိုင်သည်။

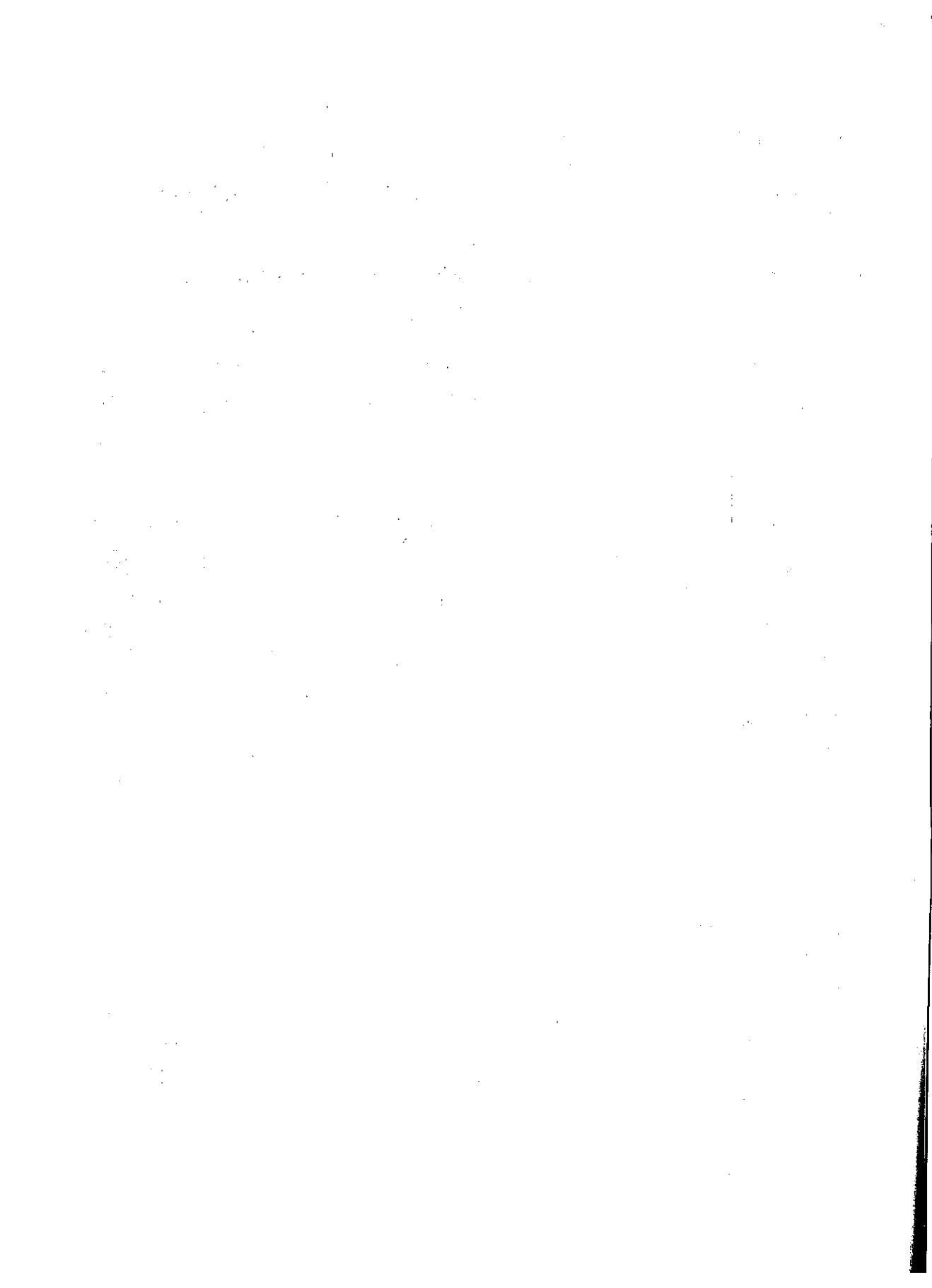
(c) ကာလအေသနောက်ခံ

ပြောတ်တွင် ကာလအေသနောက်ခံကို ကတ်ဆောင်တို့၏ ဖွဲ့စွဲပြောဆိုသောစကားအရ သိရ
သည်။ အချိန်ကာလမှာ တစ်နေ့တာကာလဖြစ်သည်။ နောက်ခံအေသများမှာ နေပြည်တော်၊ မြို့မြောက်
မျက်နှာ၊ မြို့တောင်မျက်နှာ၊ နှုန်းတော်နှင့် ဥယျာဉ်တော်စသော နေရာအေသများဖြစ်သည်။

(d) ပြောတ်စာပေအဖွဲ့အစွဲ့

ရေးခေတ်ပြောတ်စာပေတွင် ကတ်ဝင်စကားများကို လက်ာဖွင့် ဖွဲ့စွဲစီကုံးလေ့ရှိသည်။ စွဲလမ်း
စရာဖြစ်အောင် ထိထိမိဖွဲ့ရသောကြောင့် လက်ာအသွားကို ပြောတ်ဆရာတို့ အသုံးပြုကြသည်။
ထိုသို့ဖွဲ့ရာတွင် ဆိုင်းဆင့်၊ ပတ်တိုက်စကားများကို အထူးအရေးပေး၍ဖွဲ့သည်။ ဦးပုညသည် ပြောတ်
ရေးရာတွင် စကားလုံးပြောင်မြောက်စွာဖွင့် ရသမြောက်အောင်ဖွဲ့သည်။ ကတ်ဆောင်တို့၏ ပြောစကား
ကိုဖွဲ့ရာတွင်လည်း ကတ်ဆောင်၏သာဘဝစရိတ်နှင့် ကိုက်ညီအောင် ကြမ်းသင့်သည့်နေရာတွင် ကြမ်း
နှုန်းသင့်သည့်နေရာတွင်နှင့် ယဉ်သင့်သည့်နေရာတွင် ယဉ်အောင်ဖွဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့မျိုးကို ရေသည်ပြောတ်
တွင် လေ့လာနိုင်သည်။

အချုပ်အားဖြင့် ပြောတ်တစ်ပုဒ်ကို လေ့လာရာတွင် ကတ်လမ်း၊ ကတ်ကွက်၊ ကတ်ဆောင်၊
ကာလအေသနှင့် ပြောတ် စာပေအဖွဲ့အစွဲ့တို့ကို သတိပြုလေ့လာရန်ဖြစ်သည်။

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	ဘမျက်နှာ
အခန်း ၀။	ဘရာဏာသီပြည်ရှင်မင်းကြီး၏သားတော် ဥဒယကုမ္ပာမင်းသား တဗ္ဗာသိုလ်ပြည်သို့ ပညာသင်သွားခန်း။ တဗ္ဗာသိုလ်ပြည်မှုအပြန်လမ်းစခန်း၌နှားနေသော အခန်းနှင့် ဘရာဏာသီဖြူမြောက်မျက်နှာက ရေသည်ယောက်၍သားစကားဆိုခန်း။	၁
အခန်း ၂။	ဖြူတောင်မျက်နှာကရေသည်မိန်းမစကားဆိုခန်း။	၃
အခန်း ၃။	တဗ္ဗာသိုလ်ပြည်ကပြန်လာသောမင်းသားနေပြည်တော်သို့ရောက်၍ မေည်းတော်လွန်သောကြောင့် မူးမတ်တိုကန်းတင်ရာ နှုန်းသိမ်းပွဲခံသောအခန်း။	၅
အခန်း ၄။	ရေသည်ယောက်၍နှင့်ရေသည်မိန်းမတွေ့ဆုံးခန်း။	၅
အခန်း ၅။	ရေသည်ယောက်၍နှင့် ဥဒယမင်းကြီးတွေ့ဆုံးပြီးလျှင် ရေသည်ယောက်၍အားထီးနှုန်း တစ်ဝက်ပေး၍ စုံမြေရှုံးမင်းအဖြစ်ချီးမြောက်ခန်း။ -ဥယာဉ်တော်တွင်အိမ်ရှုံးမင်းသည်ဥဒယမင်းကြီးအိပ်ပျော်စဉ် လုပ်ကြရန်ကြံ့စည်းခန်း။	၉

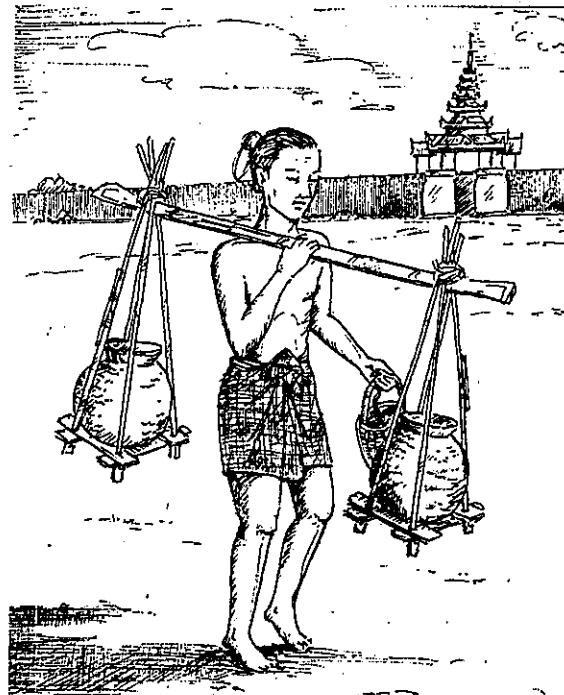

ରେଖାଚିତ୍ରପାତ୍ର

ବେଦାରୁ ବାହୁମନୀଳ୍ ॥

တဗ္ဗာသိလ်ပြည်သို့ ပညာသင်သွားစေ။ တဗ္ဗာသိလ်ပြည်က အပြန်လမ်းစခန်း၌ နားနေစေ။
 ငင်းဟာရာကသိမြဲဝါးမြောက်မျက်နှာက ရရောင်းယောကုံးထွက်ဆိုရန်စကား။ ၁။ ထို့... လူဘုံခန်းဝါ လူပြည်
 ဗျာမှာ၊ ဝမ်းစာခဲခက်၊ မူရင်းထမ်း၊ ချဉ်ပေါင်ဟင်းနှင့်၊ ဆန်တွင်းက နက်လွန်းလို့ အသက်ရှိစဉ်၊ မသေခင်ကို၊
 ကောက်လျှင်ကြီးဆန်၊ နိတာလုံနှင့်၊ ငါးသန်သေးနှင့်၊ ရေလုံပြောတ်များကို၊ တစ်လုတ်ကယ် ဝါ၊ စားလိုက်ရလျှင်ဖြင့်
 အာဝပါးစပ်၊ လူဖြစ်ကိုးနှပ်လေလဲ၊ မရပ်မနား၊ ရရကိုရောင်းလို့ ဝမ်းကောင်းပါြေးကပဲ၊ စားရသည့်နေ့၊ တစ်လ
 လုံးတွင်မှ၊ သုံးနှပ်လောက်ကယ်သာ တွေ့ရတယ်။ ငွေ့နှယ်ပြေားနှယ်၊ ဘဟု့နှယ်များကို၊ ကွယ်လေလဲ ပိတ်ပိတ်
 ပျောက်၊ အမွှာတကဗျာထွက်ခေါင်၊ ဖွှာတ်မင်းနောင်မှာ၊ ပြာတောင်ကြီး၊ ပေါက်ကရော့၊ ပြောင်ပြောက်အောင်မွှဲနိုင်တဲ့
 ဂါကိုယ်နော်။

ဟယ . . . သို့သော်လည်း ယောက်၍၊ ကံရွှေ၍၊ ကံထားရာဟဲ့၊ မန္တန္တပါဘူး၊ အလဲ့သင့်း ချက်ပိုင်၊ ကြက်ကန်းခွပ်လို့ ပွဲကျွေတ်အောင် နိုင်သေးသပ၊ ကံဆိုင်လိုတကယ်၊ ချက်ကောင်းကိုတွယ်မိလျှင်၊ ရေသယ်၊ မောင်မောင်၊ လူနောုလို့ ရွှေချသလိုပြောင်လိမယ်၊ အဆောင်တော် ရေအိုးနှင့်၊ ဆိုင်းထမ်းပိုး စုံအလင်၊ ရေချိုက်ဆန်းနှင့်လဲရအောင်၊ မြို့တဲ့သို့ဝင်တော့မယ်၊ မှန်ပိုင်းရှင်တော်ထဲ့က၊ ရေပုံးကြီးဆက်။

သင်ခန်းစာအကျဉ်းချုပ်

ရေသည်ယောက်ဗျားသည် အလွန်ဆင်းခဲ့သည်။ မူရင်းထမင်းနှင့် ချဉ်ပေါင်ဟင်းကိုသာ စားရသည်။ ကောက်လျင်ကြီးဆန်နှင့် ငါးသန်သေးသေးနှပ်နှပ်ကို ရေလုံပြုတ်ထားသော ဟင်းနှင့် တစ်လုံတ်မျှ ဝဝစားရလျှင် လူဖြစ်ကျိုးနာ်ပြီဟု ထင်မိပါသည်။ သူမှာ ငွေကြေးဟူ၍ ဘာမျှမရှိပါ။ သို့သော်လည်း ကံကောင်းလျှင် ပြောင်ရောင်ရောင် ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။

လေ့ကျင့်ခန်းမေးခွန်းများ

- I. စကားစပ်နှင့်တက္ကရှုံးပြပါ။
- အသက်ရှိစဉ်မှသေခင်ကို ကောက်လျင်ကြီးဆန်၊ နိတာလံနှင့်ငါးသန်သေးနှပ်၊ ရေလုံပြုတ်များကို တစ်လုံတ်ကယ်ဝဝ စားလိုက်ရလျှင်၊ အာကပါးစပ်၊ လူဖြစ်ကျိုးနာ်လေ့။
- II. အောက်ပါဝါဘာရတိတိ ဝါကျအသီးသီးတွင် သုံးပြပါ။
- ချက်ကောင်း၊ အဆောင်၊ ကောက်လျင်၊ မူရင်း။
- III. အောက်ပါအလက်းတို့ကို သက်ဆိုင်ရာသင်ခန်းစာတွင် မည်သိသုံးထားကြောင်းနှင့် အဘယ်ကြောင့် ထိုအလက်းမြောက် ကြောင်းရှင်းပြပါ။
- ဆန်တွင်းကနက်လွန်းလို့ (ဝက်ဝိုတို့)၊ ဖွာတ်မင်းနောင် (ဝက်ဝိုတို့)၊ ပြာတောင်ကြီးပေါက် (အတိသယ ဝိုတို့)၊ ရွှေချသလို့ (ဥပမာ)။

တစ်ခန်းရပ်

မြို့တောင်မျက်နှာကရေရှင်းမိန်းမထွက်ဆိုရန်စကားမှာ—

သော် ... ဘရာမည်ခေါ်၊ သည်ပြည်တော်မှာ၊ အကျော်ဖော်၊ ခေါင်မှာစွဲအောင်၊ မွဲတေလှတဲ့ ကျွန်းမကိုယ်ဝယ်။ တစ်ခါတစ်ရုံ၊ လောကခံမှာ၊ ကံမျက်စီလယ်လို့မှာ၊ ပြောင်နိုင်တယ်မရှိ၊ ရောက်လို့ရောင်းဝမ်းကိုကျောင်းရတယ်၊ ခေါင်းကျိုန်းလို့ ရိခဲ့ပြီ။ ပစ္စာတစ်ဝက်၊ ပြောင်းတစ်ဝက်နှင့်၊ ဆန်ပြက်သိကာ၊ ပါကောင်းလို့ ပါတော့တယ်။ ဟင်းလျာကပီလော၊ လည်ချောင်းကိုမြေလှန်၊ ဂလုံဆန်အောင်၊ စုံကန်လို့မျှောရတယ်၊ ကော လိုက်တဲ့ကဲ၊ မူရင်းဆန်နှင့်၊ ပွဲရုံချုပ်ပေါင်၊ ကျွဲ့နိုင်တဲ့မောင်များကို၊ လူဘာင်တွင်တစ်ခါ၊ ကြိုမ်စစ်းချင်ပါဘို့၊ အတာထွန်းပေါ်၊ ကံနှီးဆော်လို့၊ မတော်တဆာ၊ မူရင်းမောင်မောင်၊ ဦးချုပ်ပေါင်ရှိနှင့်၊ အိမ်ထောင်များကျခါမှာ၊ ဝဝကြီးပေါင်းလန်အောင်၊ ဝမ်းစည်းစိမ်ခံတော့မယ်။

သော် ... တောင်ကြံးမြောက်ကြံး၊ ဘရုံတော်ကိုး၊ ဆင်းရဲခန်းကို၊ နိဒါန်းသွယ်လို့၊ ဘယ့်နှယ်ပင် ညည်းသော်လည်း၊ ဆန်နီးမယ်မဟုကဲ၊ ရေကြုပ်ကြုပ်ရောင်းနိုင်မှ ပြောင်းဆန်ကို ကုပ်မိမယ်၊ စုတ်ပေတောင့် ထမိန်း၊ အစပ်ကတစ်ရာ၊ အဖာက ဗရပျစ်၊ မောင်ကျအောင်ညစ်ပါတဲ့၊ ပဆစ်အိမ်ကို၊ သုံးလွန်းလိမ် ခါးတင် ထိုးလို့၊ ရေအိုးကိုရွှေက်၊ မူးရာတော် နွဲ့နှောင်းနှင့်၊ ရေချို့ရောင်းထွက်တော့မယ်၊ ကိုးမျက်စုံ မှန်ဝိုင်းလယ်က၊ ရေသယ်းကို နေမမြင့်ရအောင်၊ အိုးပင့်တော် မူလိုက်စမ်း မောင်ကြီးရှင့်။

- ကံမျက်စီလည်လို့
- J ပစ္စာ
- ၃ ထား
- ၄ ရေသည်

သင်ခန်းစာအကျဉ်း

ရေသည်မိန်းမသည် အလွန်ဆင်းရဲပါသည်။ ပဲစွဲတစ်ဝက် ပြောင်းတစ်ဝက်နှင့် ဆန်အနည်းငယ်သာ ပါသောထမင်းကို ပီလောဟင်းချိဖြင့် ဂလုံဆန်အောင် ခြေကန်၍မျှောချုပါသည်။ မူရင်းထမင်း၊ ချုပ်ပေါင်ဟင်း နှင့် ကျွေးနိုင်သည့် ဖူးစာရှင်ကြံးစမ်းချင်ပါသည်။ ယခုအခြေအနေမှာ ရေရှောင်းထွက်နိုင်မှ ထမင်းဝဝစားနှင့် မည်ဖြစ်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်းမေးခွန်းများ

၁။ စကားစပ်နှင့် တက္ကရှင်းပြပါ။

ပစိတစ်ဝက်၊ ပြောင်းတစ်ဝက်နှင့်ဆန်ပြောက်သိကားပါကောင်း လိုပါတော့တယ်။ ဟင်းလျာကပါလော လည်ချောင်းကို မြေလှန်၊ ဂလုံဆန် အောင်၊ စုံကန်လို့မျှောရတယ်။

၂။ ရေသည်မိန်းမ ဆင်းရဲချို့တဲ့ပုံကို ပေါ်လွှင်အောင်ရေးပါ။

၃။ အောက်ပါဝေါဟာရတိုကို ဝါကျွေအသီးသီးတွင် သုံးပြပါ။
ပဆ်ဒိမ်၊ ဗရပျေစ်၊ ပေါင်းလန်း လောကခံ၊ ပီလော။

တစ်ခန်းရပ်

တက္ကသိလ်ပြည်က ပြန်သောမင်းသားထဲ၍ ပြည်တော်သို့ ရောက်စေ။ ခမည်းတော် လွန်နှင့်သော ကြောင့်မျှူးမတ်တို့က နှစ်းတင်၊ နှစ်းသိမ်းပွဲခံ။

သင်ခန်းစာအကျဉ်း

တက္ကသိလ်ပြည်က ပြန်လာသောမင်းသား နေပြည်တော်သို့ရောက်ရှိ၍ ခမည်းတော်လွန်နှင့် သောကြောင့် မျှူးမတ်တို့က နှစ်းတင်သဖြင့် နှစ်းသိမ်းပွဲခံသည်။

တစ်ခန်းရပ်

အထက်က ရေသည်ယောကျားနှင့်ရေသည်မိန်းမတို့ တွေ့ကြရမိန်းမကဆိုရန် -

ဝါးဂွဲထောင်းပိုး၊ ဆိုင်းပေါင်းကျိုးနှင့် ပုံဆိုးညွစ်တော်၊ ယောင်းထန်းစွဲမှုတ်၊ ခေါင်းမွေးစုတ်တဲ့၊ ကျော်ဖောင်း၊ ရေကိုရောင်းစား၊ မောင့်စွမ်းအားနှင့် စီးပွားတစ်နှစ်၊ ဘယ့်လောက်များဖြစ်ပါတဲ့၊ စစ်စစ် ပေါက်ပေါက်၊ ဝမ်းရေးလောက်၍၊ စားသောက်သည်ပြင်၊ လက်ကပ်ခြေကပ်၊ ပို့မို့မြတ်လို့ အဖတ်တင်၊ အိမ်တွင် ထုပ်ရှု ကျော်မောင်လှမှု၊ ငွေစာယ်လောက်များသလဲ၊ ခါးဝတ်လဲမှာ၊ မလွှဲစင်စစ်၊ မျက်မြှင်ဖြစ်၍ မစစ်သာဘူး၊ ပလချား ခွွဲတို့၍၊ ဖွားဖက်တော်မှာ၊ မပေါ်ရှု၊ လုံအောင် အနိုင်ဖုံးရတယ်။ စားဖွေယ်သောက်ခင်း၊ ဘယ်ထမင်းနှင့်၊ ဘယ်ဟင်းချုပ်ချို့၊ ဘယ့်နှုတ်များမျိုးရတဲ့၊ နှမလို့စိတ်ကွဲလို့ ဖြစ်နဲ့ကို ပြန်စမ်းပါ၍ မောင့်ကြီးရယ်။

ရေသည်ယောကျားဆိုး၊ ဆံထုံးတော်ကြီး၊ တမာသီးနှင့်၊ ခါးစည်းဝတ်လဲ၊ ချုပ်စပြကို၊ တဲ့အပ်နှင့်တွယ်၊ လူမြင် သမျှ၊ စိတ်ပျက်အောင်လှပါတဲ့ - မရေသယ်။ ။ ကုန်သွယ်ရေရောင်း၊ စီးပွားကြောင်းနှင့်၊ လူကောင်းကိုယ့်မောင်၊ ရှုန်းလှေဆောင်၊ ဝအောင်စား၍၊ ခါးဝတ်တဲ့ပြင်၊ လက်ကပ်ခြေကပ်၊ ပို့မို့မြတ်လို့ အဖတ်တင်၊ အိမ်တွင်အများ၊ သံသေတ္တာနှင့်၊ လုံစွာထား၊ ငွေသားလေးရွေးချိပါတယ်။ သည်ပစ္စည်းတွေ၊ လေးရွေးငွေကြောင့်၊ စိတ်သောလက်ချာ မခိုပ်ရနိုင်ဘူး၊ ညူမူညူလူ၊ သူခိုးများပူလွန်းလို့ ကိုယ်ထူးကိုယ်ထား၊ ကင်းဝတ်လှည်း၍၊ စောင့်ခဲ့ရှု ကာလမနည်းကြောပါဖြို့၊ ညစာနံနက်၊ စားရရက်မှာတော့၊ မြေက်သီးရောရာ၊ မူရင်းဆိုတဲ့၊ ဆန်းဆိုတာကို၊ ရတနာချုပ်ပေါင်၊ ဝါးပိအလျင်း၊ ဆီဆင်းတဲ့၊ ဟင်းများနောင်နှင့်၊ အာခေါင်ကိုဆွတ်၊ မဝင်မချုပ်း၊ လည်ချောင်းကိုစင်ပြီးလျှင်၊ အတင်းသာသွေးတိရတယ်။ ခါးဝတ်လဲမှာ၊ မျက်မြှင်ပါပဲ၊ ဥစ္စာပြည့်စုံ၊ ဓနရုဏ်နှင့်၊ ကုံလုံဘီခြင်း၊ မသိမ်ဖျင်းပါဘူး၊ လူဆင်းရဲမမှတ်ပါနှင့် အမိုင်။

-
- ၁ သွောင်
  - ၂ ပလချာ
  - ၃ ဖြစ်နည်း
  - ၄ မရေသည်

ရေသည်မိန်းမဆို။ ၁ ငွေလေးရွေးနှင့် ငွေးအောင်ကြော်ဝါ ဥစ္စာပေါ်တဲ့၊ အောတိကင်။ ၂ နှမမှာလဲ၊ သည်
လိုပဲ၊ ငမြဲထဲသိမြှုပ်၊ ကိုယ်သဘောကျ၊ ခင်ပွန်းများရခဲ့လျှင်၊ သူငွေးမလုပ်မယ်လို့ ငွေထုပ်ကြီးမား၊ လူမသိအောင်
ဖုံးဖိလိုတားရတယ်။ ဒီးပွားဆောက်၍၊ ကံချင်းပနီးရော့ထင့်၊ မောင်ကြီးနှင့်တူရာများ၊ ငွေဖြူးလေးရှိပါတယ်။
သည်ငွေလေးမရွှာ၊ ဥစ္စာဝန်လေးလွန်းလို့၊ အရေးမတော်၊ ခိုးသူလူယက်၊ မင်းနှိပ်စက်၍၊ ဖျက်ခဲ့သော၊ ကူးဖော်
လောင်ဖက်၊ မရှိလျင်ခက်တာမို့၊ နှစ်သက်လောက်သူ့၊ စည်းစိမ်ကြီးကို၊ ထီးလိုအပ်၍၊ ချုပ်ပည့်လူကို၊ တစ်ဆူ
ယောက်၍၊ အမျှမှာရှားလွန်းလို့၊ လင်သားမယူ၊ အပို့ကြီးလုပ်၍၊ ရွက်ဇုပ်သီးပူရတယ်။ ကံတူတဲ့မယ့်သခင်၊
ဘယ်ခါမှုစုစုံလို့၊ ခွေးပုံးရည်ချဉ်မယ်သီ၊ ထင်ရမ္မက်ကယ်နှင့်၊ စောင့်လျက်သာ နေရပါတော့တယ် ကျပ်မောင်
ငယ်။

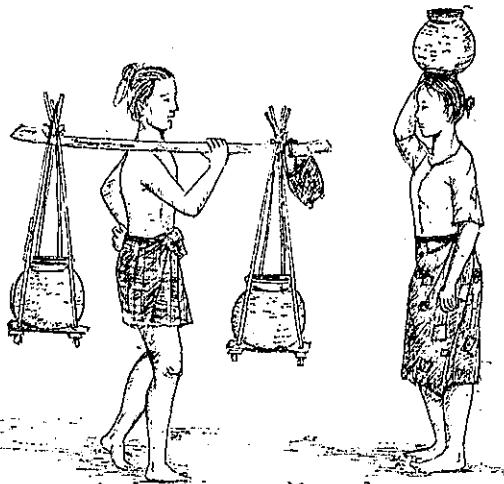
ရေသည်ယောက်၍ဆို။ ၁ သိုးစွဲမကုန်၊ တောင်နှုယ်ပဲ့၊ ငွေမှုန်လေးရွေး၊ ခြိမ့်အောင်ကြော်တဲ့၊ မယ်သူ
ငွေးထော်။ ၂ ရွေးလွန်းလျင်မရဲ့၊ သေးလွန်းလျင်မလှုတဲ့၊ ရွေးကပုံတား၊ လူထဲမှာနေ့၊ လူဖြစ်ထွေကို၊ အကျော်
သားနှင့်၊ အတ်သားရှည်အောင်၊ အရေးဆောင်လို့ ကွဲ့ချောင်ဝေါ်၊ ဘောက်စရာလုပ်ရတဲ့ဗျား၊ ငွေထုပ်ချင်းတူ
သားနှင့်၊ အတ်သားရှည်အောင်၊ အရေးဆောင်လို့ အတ်သားရှည်အောင်၊ အချင့်ဆိုင်၊ လူချွယ်ချင်းမျှ၊ အလှချင်းနတ်ဖက်၊ တိုင်းရှုံးရက်တဲ့၊ ပက္ခလာ၊ မိုးရာသည်နှင့်၊ အခန့်သို့၊ အခွင့်ဆိုင်၊
အတိုင်အလွှား၊ အစပ်ဖြင့်တဲ့လွှပ်ပေါ့၊ ဂျင်ပဲချင်းပေါက်ကြစို့။ နောက်မဆုတ်တမ်း၊ သည်ယနေ့တွင်ဖြင့်
ဘိလူးတွေ့လက်ရသိုးလို့၊ အစိမ်းဖမ်း၊ ဖမ်းတော့မည်။ ပတ်ကြမ်းတီး၊ ပွဲပြီးစောက်စို့တဲ့လေ အမိရယ်။

ရေသည်မိန်းမဆို။ ၁ မကြီးသက်လှယ်၊ မျက်ထားချို့တဲ့၊ ကိုရေသယ်းငယ်။ ၂ ချစ်တယ်ကြိုက်တယ်၊ အတင်း
အကျော်၊ နောက်ပိုးထပ်လို့ တော်တဲ့ကပ်တွယ်လေသည်။ ဘယ်နှစ်တဲ့ဗျား၊ ခုတင်ခုတင်၊ အရပ်မှုဆောင်သလို့ တော်ရုံး
ပင်သော့ပါရော့။ ပေါ့ပေါ့တန်တန်းဟင်းရွက်ကန်စွန်း၊ သဲရေ့ရွှေ့မ်းအောင်၊ တလွန်းကြံ့တယ်လို့ ဟန်ပန်ရနိုင်
ပုံးမလား။

တစ်နှစ်စားမကြုံ၊ တကယ်တမ်းမှုန်ပါလျှင်၊ စရိခန်းဝင်၊ သေတ္တာနှင့်အလေး၊ ငွေလေးရွေးကို၊ ကြိုက်
ကြိုးဟင်မှာ၊ အကြိုင်လင်မယား၊ လူနှင့်တူလို့၊ လူခန့်ညားတော့မပဲ။ ငွေသွားလို့ယူ၊ ငွေမြင်လျှင်၊ လင်လုပ်မည်
အဟုတ်ပဲ ဟလူရှယ်။ မျှုလုံးနတ်၊ တိုင်းမြတ်မှာလဲ၊ ပြာသာမိဘုံး၊ နှစ်းသိမ်းပွဲခံမတဲ့၊ ပန်းမန်းသာ၊ လိမ်းကျော်
ကာနှင့် ကြိုင်ရာမကွဲ့၊ အချိုဝင်ယ်လို့ ပွဲလယ်မှာ တဲ့ရအောင်၊ ပံ့ဝက်သဖြား၊ လေးရွေးဟာကို၊ မြန်စွာသာယူချေ
တော့ မောင်ကြီးရယ်။

-
- ၁ အတိုင်အလွှား
  - ၂ အစပ်ဖြင့်တည်
  - ၃ ရေသည်
  - ၄ တရာ့နှင့်

ရေသည်ယောက်ဗျားဆို။ ။ ဟဲ့ . . . ဘကြီးသား၊ တစ်ခါများဖြင့် သိကြားစောင်မ၊ မယားလည်းရပေပြီ။ လူတက္ကာ့နဲ့၏ ကြင်ရာနတ်ဖက်၊ မောင်ကြီးသက်ကို၊ လက်ချင်းတွဲထို့ မင်းပွဲသာဝ်၊ မုန့်ပဲစား၍၊ အခဲသားဝင်ရ အောင်၊ ငွေစင်ပဲဝက်၊ မသုံးရက်တဲ့၊ အနှံ့ရတနာ၊ မြောက်မြို့ရှိုးကြား၊ ငါရှင်လို့ထားခဲ့တဲ့၊ ဘကြီးများစွာကို မကြာချက်ချင်း၊ မီးနှင့်အတူ ကျိုက်ကျိုက်ဆူတဲ့ သဲပူတွင်းမှာ၊ သို့င်းနင်းကွက်ကျ၊ ရေသည်မ လူ၏ ကြင်သည်းအူ ငွေစယူကြွေတော့မည်။ ပေလုဝစောင်း၊ ငါးကွင်းဥသွောဝ်၊ နတ်မင်းဆောင်တဲ့၊ သန်းခေါင်မောင်းမှာ၊ ခုနစ်ချောင်း ညီ့၊ ဆိုင်ရာတို့ပြီးလျှင်၊ ချောပို့တော်မှူလိုက်စမ်း ကိုးစွာစား။

သင်ခန်းစာအကျဉ်း

ရေသည်ယောက်ဗျားနှင့် ရေသည်မိန်းမတို့ တွေ့ဆုံး၍ စကားဆိုကြသည်။ ရေသည်မိန်းမက ရေသည်ယောက်ဗျားကို မောင်ကြီးမှာ တစ်နှစ်လျှင် စီးပွားဘယ်လောက်ဖြစ်ပါသလဲ။ စားပြီးသောက်ပြီး လက်ထဲတွင် ငွေမည်မျှ ကျွန်ပါသလဲ။ ဘယ်လိုဝင်တဲ့၍ ဘယ်လိုစားပါ သလဲဟူ၍မေးသည်။ ရေသည်ယောက်ဗျားက ရေရှောင်း၍ ဝမ်းကိုဝအောင် စားနိုင်ပြီး ခါးကိုလှုအောင်လည်း ဝတ်နိုင်ပါသည်။ စုထားသော ပစ္စည်းဥစွာနှင့် အသပြာငွေလေးရွေးကြောင့် စိတ်ချုလက်ချု မအိပ်နိုင်ပါ။ ဉာစာ မနက်စာ စားရသည့်ရက်များတွင် မူရင်း ဆန်ထမင်းနှင့် ဆီမပါ၊ ငါးပိုမပါ၊ ချုပ်ပေါင်းဟင်းနှင့် စားရသည်ဟု ပြန်ဖြေသည်။ ရေသည်မိန်းမက၊ ကျွန်းမမှာ မြေတဲ့မြို့ပို့ထားသော ငွေထုပ်ကြီးရှုပါသည်။ အရေးကိုစွဲရှုံးလွှာ ကူးဖော်လောင်ဖက်မရှိသော ကျွန်းမအတွက် စည်းစိမ်းဥစွာကို အုပ်ချုပ်ပေးမည့်သူ လိုအပ်နေပါသည်ဟူ၍ ပြန်ပြောသည့်အတွက် ရေသည်ယောက်ဗျားက ရေသည်မိန်းမနှင့် စိမ်သည် အသက်အရွယ်တဲ့ အလှတူ နတ်ဖက်ထားသကဲ့သို့ လိုက်ဖက်ညီသောကြောင့် လက်ထပ်ရန်အတွက် တင်၍တောင်းနိုင်ရန် မြို့ရှိုးကြားတွင် ဂုဏ်ထားသော အသပြာလေးရွေးကို သွားယူမည်ဟု ပြောသည်။

လေ့ကျင့်ခန်းမေးခွန်းများ

- ၁။ စကားစပ်နှင့်တက္က ရှင်းပြပါ။
သည်ပစ္စည်းတွေ လေးရွေးငွေကြောင့်၊ စိတ်သောလက်ချ မအိပ်ရနိုင်ဘူး၊ ညမှုညလူသူခိုးများပူလွန်း
လိုကိုယ်ထူကိုယ်ထ ကင်းဝတ်လှည့်၍ စောင့်ခဲ့ရ၊ ကာလမနည်းကြောပါဖြီ။
- ၂။ အောက်ပါပေါ်ဟာရတို့၏ အမို့ယ်ကို တိကျွွာဖော်ပြပါ။
ဆိုင်းပေါင်ကျိုး၊ ပတ္တလာ၊ ပတ်ကြမ်းတီး၊ ရှက်ဇူပ်သီး ပြာသုဒ်ဘုံပျုံ၊ အန္တာရတာနာ၊ သန်းခေါင်မောင်း၊
သိုင်းနင်း ကွက်ကျွုခုံတင်ခဲ့၊ တလတွန်း၊ ဘောက်စရာ ပေလုဝစောင်း။
- ၃။ အောက်ပါပေါ်ဟာရတို့ကို ဝါကျွာအသီးသီးတွင် သုံးပြပါ။
ချွေတ်ခြံး၊ စစ်စစ်ပေါက်ပေါက်၊ ဗလချာ၊ အလျှင်း၊ အစပ်တည်း။

တစ်ခန်းရပ်

ရေသည်ယောကျားမရပ်မနားပြီးသွားသည်ကိုမြင်စောကြာင့် မင်္ဂလားဆို။ မြင်းမို့ရှုံးမြောက်ယံ၊ တန်ခိုးထန်သည့် ကုန်က်မျှုတီး၊ ဝေသာဝဏ်နတ်ပို့နှင့်စပ်တဲ့၊ အမတ်ကြီးတို့။ ။ ငါဘူရင်သည် ဥက်ငွောမော်၊ နန်းမြင့်ပေါ်က၊ ရွှေးတော်ယူပြု၏ ရုံးရွှေ့ခွင့်သို့၊ မျက်ရှုင်လျှော်းမောင်းရွှေ့မှန်ပြောင်းဖြင့်၊ လမ်းကြောင်းတူရှု၊ ရှုစားတော်မူရတ်လူတစ်ယောက်ဟာ၊ အပူမစဲ၊ ပီးလောက်ရဲတဲ့၊ သဲပြောင်သာမှာ၊ နောတို့သိုး၊ မွန်းတည့်တုန်းနော၊ အခိုးဝေတဲ့၊ နေပူကြီးမှာ၊ လက်သီးချိမြောက် လက်ပမ်းပေါက်နှင့်၊ ဝမ်းမြောက်အူခြွင်း၊ က ကာပြီးလို့ ဟန်ရေးဆင်၊ ဖြစ်အင်ထူးလှပါ တကား၊ ကျော်လွှားခုန်ပေါက်၊ တိုးလက်ဖောက်နှင့် မြောက်သို့တူရှု၊ မျက်နှာမူရှု၊ ပုံမှန်းမသို့၊ ခွေးတလုံးလုံး၊ လမ်းမဆုံးအောင်၊ ပြီးတုန်းပင် ရှိသေးသည်။ ပိုတိရွင်ရွှေ့၏ အူကိုလေပင့်၊ မျက်နှာပွင့်တဲ့၊ ချင့်းရုပ်သွင်မှာ၊ ဘဝ်မြှုံးလှပါတကား။ ဖြစ်လွှားကြောင်းရေး၊ မှန်ရာကိုမေးရအောင်၊ ပြီးတဲ့လူလင်၊ မဝေးခင်၊ လျှင်စွာခေါ်ရှု၊ ရွှေ့တော်သို့သွင်းခဲ့ကြ အမတ်ကြီးများ။

အရပ်သားရွှေ့တော်သို့ရောက်လျှင်-

မင်္ဂလားဆို။ ။လူလင်ယောကျား၊ အရပ်သားဝယ်။ ။အများ တကား၊ ဓမ္မတာနှင့် နှင့်မှုံးမတူ၊ မွန်းတည့်တုန်းနော၊ အခိုးဝေတဲ့၊ သဲမြေပူဗျာ၊ တစ်ရွှေ့မှန်း၊ ကလျက်ပြီးသာတဲ့၊ ဝမ်းပန်းသာတဲ့၊ ကြောင်းလွှာများတို့၊ မှုသားမဖန်၊ ဟုတ်တိုင်းပြန်၊ အမှုန်တင်စမ်းဟဲ့ အရပ်သား။

ရေသည်ယောကျားတင်။ ။ကင်ပါသည်ဘူး။ ကျွန်းတော် ငွဲ့၊ လူဆင်းခဲဗျာ၊ ရင်ကဲ့လူများ၊ ရေခြောင်းလုပ်စာ၊ တစ်သက်လုံး ရှာလို့မှာ၊ သည်တစ်ခါရှုံးတဲ့၊ ငွေစငွေည့်၊ ပဲဝက်ခန်းကို၊ ရွှေနန်း သန်း၊ ဘီသီက်ပဲ ကျင်းရာတွင်၊ လူချင်းတူတူ။ သူများနဲ့ပင်၊ ငွေစရိတ်ဖြုန်း၊ ဝယ်ကာသုံး၊ လူလုံးပြုဝင်မယ်လို့ ချစ်ခင် သက်ထား၊ ကျွန်းတော်မျိုး၊ မယားက၊ သွား၍ယူချေား၊ အပြင်းစေ သောကြောင့်၊ နေပူမရောင်၊ သဲလောင်မစိုး၊ မြောက်မြို့ရှိုးများ၊ ကြိုးကြိုးစားစား၊ ရှုက်၍သူ့သား၊ ငွေ့သွားလေးရွေး၊ ပဲဝက်ကြေးကို၊ အပြီးမြန်စွာ၊ ယူမယ်လို့လာပါသည်၊ ထိပ်ချာရွှေနန်းရှင်ဘူး။

မင်္ဂလားဆို။ ။ဖြစ်ရလေနဲ့ လူဆင်းခဲေယ်၊ ပဲဝက်သပြာ၊ တစ်ဆိတ်စာနှင့်၊ ကျိုးရာမဲ့သီး၊ နေပူကြီးကို၊ တထီးလွှားလွှား၊ နှင့်မယားက၊ စေစားခိုင်းခန့်၊ ခရီးနှယ်စန်းပလော၊ ရွှေနန်းမြောက်ကို၊ ခြောက်ယူအနား၊ တောင်မှာထိုဟန်၊ ၁၂ ယူအနား သချာမချို့၊ တာဝန်းဖို့တဲ့၊ မြို့နှစ်ပြန်ကို၊ မြို့ဆံလောက်သေး၊ ပဲဝက်အနေ၊ ကြိုးတော်ကျော်တဲ့၊ ငွေကလေးနှင့်၊ ဘေးကိုမတား၊ သက်စွာ့ကြိုးပမ်း၊ သွေးသံပံ့ခန်းလောက်အောင်၊ တရာ့ကြမ်းလာခဲ့တယ်။ ယူအနားတာသောက်၊ တစ်ဝါက်လရောက်ကပြီး၊ နောက်ကိုလောကျုံး၊ ကရောကပါး၊ နှင်မသွားနှင့်တော့။ နှင်ထားတဲ့ငွေ့ည့်၊ ပဲဝက်ခန်းကို၊ သန့်သန့်ရှိခြော၊ အခြားရှုစ်ရွေး၊ တစ်ပဲကြေးကို၊ ငါပေးမည်။ ဓမ္မာ့ရှည်ခရီး၊ နေပူကြီးကို၊ ခွေးစီတစ်ဖြား၊ မပြီးပါနှင့်တော့။ သည်သပြာ ငွေတစ်ပဲနှင့်၊ ဓရာင့်ရဲလို့နေပါတော့ဟဲ့ အရပ်သား။

ရေသည်အရပ်သားတင်။ ၁. တင်ပါသည်ဘုရား။ သနားတော်မှူ တစ်ပဲဆိုတဲ့ ထိုငွေဖြူကိုလဲ၊ ခံယူပါမည်။ ရေကြည် ရောင်းခါ အဖိုးရတဲ့ ငွေစလေးဒွေး မြို့ရှိကြားမှာ သူနေရာတဲ့ ဟိုဟာကလေးကိုလည်း ပြော၍ ယူချင် လုပါသေးသည်။ အထည်အထုပ် ငွေစသာဟုတ်ပါစေ ဖြုတ်မျက်လုံးလောက်၊ သေးလိုပင်ပျောက်ကတဲ့ မထောက်မရှု အနည်းငယ်မျကိုလို့ တယ်ကရ မဖြုသင့်ဘူး။ ဝတ္ထုကာမဂ္ဂန်း ငွေစနှင့် ကြံသောအခါ အာရုံကို ဖြတ်နိုင်ခဲလုပါသည် ခြေနှစ်းရှင်ဘုရား။

မင်းကြီးဆို၊ လူလင်ယောကျား၊ အရပ်သားငယ်။ ။ သွားမည့်တောင်တာ၊ ယူနောမြောက်ပြန်၊ ဆမတန်၊ ကန္တာရ ကွာသေးသည်။ ပူးဆာညိုးခွဲ၊ ပင်ပန်းလို့သေရွှေမည်၊ နှင့်ငွေကိုထား၊ သံပူပြင်ကို၊ နင်မသွားနှင့်။ မယားကြုံရာ၊ နှင့်သည်းချာမှာ၊ မျက်နှာရသလောက်၊ စိတ်ခြွင်လန်း၊ ဝမ်းပန်းမြောက်အောင်၊ လက်ရောက်မနေး၊ တစ်သောင်းသပြာ၊ ချိန်တစ်ရာကို၊ ခုမကြာပေးမည်ဟဲ။ ဝေးလှသည့်နေရာ၊ ဖြို့ရီးမှာဝှက်ခဲ့တဲ့၊ ပဲဝက်ဟာကို၊ မတာမတွယ်၊ တကျာကိုပယ်ပါရော့။ ကိုယ်ဝယ်အသက်၊ မထောက်မထား၊ မတော်သွားမိလို့၊ ဆုံးပါးပျက်ခဲ့လျှင်၊ ပဲဝက်သပြာ၊ မကယ်ရာပေဘူး၊ မြန်မာချိန်ငွေစာ၊ တစ်ရာပင်ရုံးကို၊ စိတ်ချု၍ နေပါတော့လေဟဲ၊ အရပ်သား၊ (သည်အခန်းတွင် တစ်ပဲ၊ တစ်မူး၊ တစ်မတ်ကော်၍ ဆထက်ဆထက်ပေးသည့်စကားမှာ စကားဖန်ချုပ်၍ ပြောစေ။)

ရေသည်အရပ်သားတင်။ ၁၀၈၁။ တင်ပါသည်ဘုရား။ သနားတော်မှု၊ တစ်ရာဆိုတဲ့၊ ထိုငွေဖြူကိုလည်း၊ ခံယဉ်ပါမည်။ ရေကြည်ရောင်းခါ၊ အဖိုးရတဲ့၊ ငွေစလေးရွေး၊ မြို့နှီးကြားမှာ၊ သူနေရာတဲ့၊ ဟိုဟာကလေးကိုလည်း၊ ပြော၍ ယူချင် လုပါသေးသည်။ အထည်အထပ်၊ ငွေစသာ ဟုတ်ပါစေ၊ ဖြုတ်မျက်လုံးလောက်၊ သေးလိုပင် ပျောက်ကတဲ့ မထောက်မရှု၊ အနည်းငယ်မျှရော်လို့ တယ်ကရ မပြုသင့်ဘူး၊ ဝတ္ထုကာမဂ္ဂ၏၊ ငွေစနှင့်ကြုံသောအခါ၊ အာရုံကို ဖြတ်နိုင်ခဲ့လုပါသည် ခွဲနှင့်ရှင်ဘုရား။

မင်းကြီးဆို ၁။လုလင်ယောက်၏၊ အရပ်သားငယ်။ ၂။မှန်စားရင်းလုညွှဲးစီးး၊ ငါးကျစ်ကောင်ဖမ်း၊ ငွေပဲခြမ်းကို ခွဲလ်းခုက်ကြီး ပါဘူး။ မြှင့်းငွေ့လို့ နင်သည်လောက်ဆိုမင်း၊ ဟိုပိုဝင်ငွေ ဆုံးပါစော တစ်ကဲမြေတိတိ၊ နင့်မယားကို၊ ငွေသားဖို့လောက်အောင်၊ ကျိုကျိုတက်ဖွေးဖွေး၊ တစ်ခါတည်းငွေးလောက်ကဲ့၊ ငါပေးတဲ့ငွေ ကုမ္ပဏီ၊ ကုမ္ပဏီ၊ ကုမ္ပဏီ၊ အသာယဉ်ဗြီးလျှင်၊ လူလှလှလုပ်လေတော့။ ဟိုအူတိချုပ်ကြား၊ ငွေပိုဝင်သားဟာကို လျကေားလို့ မကောင်းဘူး။ မှုက်စောင်းမျှ မထုံးပါနှင့်တော့ အရပ်သား။

ရေသည်အပေါ်သားတင်။ တင်ပါသည်ဘူရား။ သနားတော်မှု၊ တစ်ကုဋ္ဌခိုတဲ့၊ ထိုင့်ဖြူ၍ကိုလည်း၊ ခံယူပါမည်။ ရော်ည် ရောင်းခာ အဖိုးရတဲ့၊ ငွေစလေးခြား၊ ဖြို့နီးကြားမှာ၊ သူနေရာတဲ့ ဟိုဟာကလေးကိုလည်း၊ ပြေး၍ ယဉ်ချင်လှပါသေးသည်။ အထည်အထပ်၊ ငွေစသာဟုတ်ပါစေး၊ ဖြတ်မျက်လုံးလောက်၊ သေးလိုပင် ပျောက်ကတဲ့၊ မထောက်မရှု၊ အနည်းငယ်မျှရယ်လို့ တယ်ကရ မပြုသင့်ဘူး။ ဝတ္ထုကာမဂ္ဂ၏၊ ငွေစနှင့်ကြံးသောအခါး အာရာကို ဖြတ်နိုင်ခဲ့လုပါသည် ရွှေနှင့်ရှင်ဘူရား။

မင်္ဂလားနှင့် အရပ်သားထောင်း၊ ဘိန်းတော် ဆေးမပြတ်သည့်နယ်။

ဆင်းရဲသားဆို သည်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း အလိုပြည့်စုံ မင်းတို့မှာသာ လူပြည်စွာမှာ၊ ချမ်းသာမှုကုတ္တော့မည်။ ရွှေဘုံ
 ထောင်တည်၊ ကာသိတိုင်းပါ ပွင့်လိုင်းသာတဲ့၊ ဗာရာပြည်ကို ချစ်ကြည်မြတ်လေး၊ တစ်ဝက်ခြမ်းလို့
 မင်းခမ်းပါပေးမဟဲ့။ ဟို ရှေးကသပြာ၊ ပဲဝက်ဟာကို နေပါစေတော့၊ အစတဲ့အောင်၊ စိတ်လုံးလုံးချလွှာပေါ်ရော့
 ရွှေနှစ်းကြော့စည်းစိမ့်၊ ပြည်တစ်ခြမ်းပေါက်၊ လျမ်းလျမ်းတော်တဲ့၊ မြောက်စံအိမ်မှာ၊ ချမ်းပြီးကျော်သရော
 အိမ်ရှေ့မင်းအရာနှင့် ကြီးကျယ်စွာနေပေါ်တော့။ ပြီးကိုဝက်လို့ မင်းဖက်ပြုမည်ဟဲ့ အရပ်သား။
 ရေသည်အရပ်သားတင်၊ တင်ပါသည်ဘုရား။ သနားတော်မှာ၊ အိမ်ရှေ့အရာ၊ မင်းခမ်းသာကိုလည်း
 ဝမ်းမြောက်စွာယူပါမည်။ ရေကြည်ရောင်းခာ အဖိုးရတဲ့၊ ငွေစလေးရွေး၊ မြို့နှီးကြားမှာ၊ သူနေရာတဲ့၊ ဟိုဟာ
 ကလေးကိုလည်း၊ ပြေး၍ ယူချင်လှပါသေးသည်။ အထည်အထုံး၊ ငွေစသာဟုတ်ပါစေ၊ ဖြုတ်မျက်လုံးလောက်၊
 သေး၍ပင် ပျောက်ကတဲ့၊ မထောက်မရှာ၊ အနည်းငယ်မျှရယ်လို့၊ တယ်ကရ မပြုသင့်ဘူး။ ဝတ္ထာကာမဂ်၏
 ငွေစနှင့်ကြုံသော အခါ အာရုံကိုဖြတ်နိုင်ခဲ့လှပါသည် ရွှေနှစ်းရှင်ဘုရား။

မင်းကြီးဆို । ကမ္မာရွေးလမ်း၊ နီတိကျမ်းနှင့်၊ ထုံးတမ်းညီညာ၊ မင်းလို လိုက်တတ်၊ မင်းကျိုးနှစ်တဲ့၊ မတ်ကာဝိ
 တို့။ ၂ငါကရာဇ် မင်းမြတ်သည်၊ သွေ့သွေ့လျဉ်၏ မြိုက်နက်တံကို၊ ထဲသံရည်ရော့၊ ရကြောင်းမျှော်၍ သူတော်
 ပိုပို၊ ဘုရားလောင်းတို့၊ ထုံးဟောင်းကို မြို့ပြီးလျှင်၊ ပါရမိသုံးဆယ်၊ ကျော်ထုံးနွယ်ဟဲ့၊ သုံးသွယ်စရိယာ၊ စွန်းခြင်း
 ငါးရပ်၊ ကောမိသတ်တို့ မြတ်စာဂကို၊ အရလှမ်း၍၍၊ မဂ်ပြမ်းထူးတော်မှုတော့မည်။ သည်ဆင်းရဲသား၊ မျိုးမမြတ်တဲ့
 လူကပ်ပါးကို၊ သနားကြင်နာ၊ အိမ်ရှေ့အပ်နှင့်၊ ကြီးကျယ်ဝင်းတဲ့၊ မင်းခမ်းသာကို၊ ညာဒမ္မာမော်၊ သောင်းလုံး
 ကျော်အောင်၊ ဆုတော်ပေး၍ အရေးလွှာတော်မှုလို့သည်။ ထိုးစည်ပေါ်ယာဉ်၊ ထမ်းစင်မင်းခမ်း၊ အိမ်ရှေ့မဂ်လာ၊
 ဆောင်နှင့်ရာတဲ့၊ စာတမ်းများကို၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်၊ အိမ်ရှေ့အပ်နှဲ့ ပိုလ်ပေါင်းရံ၍၍၊ သကြံနှင့် မြောက်တင်
 ခီးမြှင့်ကြရမည် များမတ်များ။

သင်ခန်းစာအကျဉ်း

နေပူထဲတွင် ရေသည်ယောက်ဗျားမရပ်မနား ပြေးသွားသည်ကို နန်းမြှင့်ပေါ်မှ ဥဒုယမင်းကြီးက ရွှေမှန်
ပြောင်းဖြင့် ကြည့်၍မြင်သောကြောင့် ရေသည်ယောက်ဗျားကို ရွှေတော်သို့ခေါ်သွင်း၍ အကျိုးအကြောင်း
ဖော်မြန်းပြီး အသပြာလေးရွေးကို အပင်ပန်းခံ၍သွားမယူပါနှင့် မိမိကအစားပေးပါမည်ဟု မင်းကြီးကမိန့်ဆိုပြီး
အဆင့်ဆင့်တက်၍ တစ်ကုဋ္ဌနောက်အထိပေးသည်။ ရေသည်ယောက်ဗျားက လက်မခံဘဲ မင်းကြီးပေးသောငွေလည်း
ယူမည်။ လေးရွေးလည်းယူမည်ဟု အကြိမ်ကြိမ်လျှောက်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် အိမ်ရှေ့မင်းအရာပေးရာ အိမ်ရှေ့
မင်းအရာလည်း လက်ခံမည်။ ငွေလေးရွေးလည်း သွားယူမည်ဟုလျှောက်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်းမေးခြန်းများ

- I။ ရေသည်ယောက်ဗျား ငွေလေးရွေးတပ်မက်တွယ်တာပုံကို သင့်စကားဖြင့် ပေါ်လွင်အောင်ရေးသားပါ။
II။ အောက်ပါအလက်းတို့ကို သက်ဆိုင်ရာသင်ခန်းစာတွင် မည်သို့သုံးထားကြောင်းနှင့် အဘယ်
ကြောင့် ထိုအလက်းမြောက်တွောင်း ရှင်းပြပါ။
အူကိုလေပင့်(ဝက်ဝါထိ)၊ ဖြုတ်မျက်လုံးလောက်(ဝက်ဝါထိ)၊ ငါးနှစ်ကောင်ဖမ်း (ဝက်ဝါထိ)။

အိမ်ရှေ့မင်းအဖြစ်သိရောက်။ ပြည်ကိုတစ်ဝက်ပဲ၊ အိမ်ရှေ့မင်းဆိုရန်စကားများ -

ရာဇ်သတီ ကျမ်းကြိုနှင့် အညီမလွန်၊ ငါတံနီးရင်း၊ ညာက်ကျယ်ဝင်းတဲ့၊ အတွင်းဝန်တို့။ ဘုန်းဝါန် ဘုရား၊ မျှော်သန်း၊ တစ်ဆူချင်းတဲ့၊ ထွက်မင်းဖျားက၊ သနားကြည်ဖြူ။ မြို့က်စားတော်မူသောကြောင့်၊ ကြီးထူ စည်းစိမ့်၊ စံရွေ့အိမ်နှင့် ချမ်းပြုမြှုပူ။ တန်ခိုးကြွေ့၊ အိမ်ရှေ့အရာ ရပေပြီ၊ သိဒ္ဓသော်မော်၊ ရွှေအိမ်ပေါ်များ၊ ဖြေဖျော်စေရန်၊ အိမ်ရှေ့မိဖုရား၊ ခါးမြို့က်စားလို့၊ ယားလိုက်တန်လဲ့၊ ဘုန်းကံဆောက်၏၊ ရှိလောက်သူကို၊ ရွှေးယူတိုင်းထွား၊ လိုက်ရှုံးရှာသော်၊ သံသရာရှေးဟောင်း၊ ဘဝပေါင်းက၊ ဆုတောင်းပါကြာ၊ နန်းတော်ရှေ့ဝယ်၊ ရေရှောင်းလယ်တဲ့၊ ရေသယ်းမနှင့်၊ ချစ်လက်စဟောင်းရှိခဲ့သည်။ ရေကြည်ရောင်းသူ၊ ရွှေးအထက်က၊ အသက်အသွင်၊ ငါချစ်ခင်တဲ့၊ ကြောင်သည်းအုံကို၊ မျှော်မင်းစံ၊ ရွှေပိန်းမံတဲ့၊ ယာဉ်ပုံပေါင်းချုပ်၊ ထိန်ထိန်ညီးအောင်၊ ထိုးကျိုင်းအုပ်၍၊ ကိုယ်လုပ်တော်များ၊ ရုံရွှေ့ဖော်နှင့်၊ ရွှေတော်နားတွင်း၊ သွား၍တောင်းချေရမည် အတွင်း ဝန်တို့။

မျှေးမတ်တို့ ထွက်သွားမေးမြန်း စုစုမ်းရှာဖွေ၍ ရခဲ့သဖြင့် အိမ်ရှေ့မင်းထံသို့ရောက်၍ ဝမ်းမြို့က ဝမ်းသာ ကြောင်နာစုံမက်ခြင်း ရှိသည်နှင့်အညီ ငင်းရေသည်မကို အိမ်ရှေ့မိဖုရားအရာ၌ထားရှုံးပေါ်ပိုက်ကြပေး။

အိမ်ရှေ့မင်းဆို။ အတွင်းဝန်တို့။ ॥ အလွန်တရာ့၊ ရခဲ့စွာတဲ့၊ မဟာဥပရာ၏ အရာစည်းစိမ့်၊ တန်ခိုးရှိန်နှင့်၊ အိမ်ရှေ့မင်း ဖြစ်ပေပြီ။ သို့ကတဲ့၊ ငါဝမ်းထံများ၊ အခဲမကျေး၊ ပံ့ပိုက်ငွေ့ကြောင့်၊ မနေနိုင်အောင်ရှိခဲ့သည်။ အတည်တည် အဝဝ၊ ငါကိုယ်အားကို၊ တရားချုပ်၊ မရနိုင်ပါ။ ပံ့ပိုက်ခန့်များ၊ သည်ငွေ့စကို၊ မတနဲ့လို့၊ တကယ့် သဘော၊ ငါရှေ့နားက၊ ဘုရားမတ်မတ်၊ စက်စုံရပ်၍၊ အတပ်ပင်ဟောကတဲ့၊ သည်ဇောကို အဟုတ်၊ ငါမချုပ်နိုင်ဘူး။ အုတ်မြို့ရီးကြား၊ ငါဝှက်လို့ ထားခဲ့တဲ့၊ ငွေ့သားသပြာ၊ ပံ့ပိုက်ဟာ ကို၊ ကြာမဖြစ်ဘူး၊ သူတကာ ဦးရော့မည်။ မျှေးမတ်များက၊ ရထားဆင်မြင်း၊ တပ်တော်ခင်းရော့၊ ချက်ချင်းထား၍၊ ငါကိုယ်တိုင် ယူတော်မူမည် အတွင်းဝန်တို့။

လေ့ကျင့်ခန်းမေးခွန်းများ

- ၁။ အောက်ပါဝါဒောရတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို တိကျွောဖော်ပြပါ။
စရိယာ၊ စာဂ၊ သကြံနှင့်ယင်း၊ သိဒ္ဓ၊ မျှော်မင်းစံ၊ စက်စုံ၊ ကျိုင်း။

၁ ကျယ်ဝန်း
၂ လည်း
၃ ရေသည်

မောင်းမမသုခြရပျော်၊ ၁၁။ ပြုလျှော့လွန် နွဲ။ အလိုရှိရာအရပ်သို့ သွား၍ နေကြစဉ်၊
ဥယျာဉ်သို့ရောက်လျှင် မူးမတ်ပိုလ်ပါ မောင်းမမသံတို့ အလိုရှိရာအရပ်သို့ သွား၍ နေကြစဉ်၊
အိမ်ရှေ့မင်းက ဆိတ်ဖြေမသည့်အခါကိုရှုံး မင်းကြီးကိုသတ်ပြီးလျှင် ဗာရာကသီပြည်ကို မင်းတစ်ယောက်တည်း
ပြုမည်ကြံ့ရာ အိမ်ရှေ့မင်းဆိုရန်စကားမှာ

ပြုမည့်ကျရာ အမန္တေသနမူးဆွဲရန်လှေားနှင့် သည်တစ်ခါဖြင့် ငါလည်းနှင့်လောင်း၊ ငါအကြောင်း၊ ဆုတောင်းတိုင်းပြော၊ နှင့်ဦးကိုင်ကို၊ ပိုင်ပိုင်ကြီး တက်ရမောင်၊ ချက်ကောင်းကိုတွေပြီ။ ဘုန်းဟေ့ဘူရား၊ ငါ၏အားကို၊ ကိုယ်စား ထပ်တူ၊ ယုဉ်လှည်တော်မူ သောကြောင့်၊ သက်ရှုဖြောင့်ဖြောင့်၊ စိုးမနောင့်ဘဲ၊ ငါပေါင်တက်မှာ၊ စက်တော်ခေါ်လို့၊ ပျော်တော်မူ ရှာလေသည်။ ဗာရာပြည်နယ်၊ ငိုင်ဂလေးကဲလေးကို နှစ်နယ်ခွဲလို့ သိမ်ဖွဲ့သေးနှင့်၊ မင်းနှစ်ယောက်လုပ်ရတယ် မြတ်ရှုပ်စရာ၊ သည်တစ်ခါဖြင့် ဗာရာပြည်ရှင်၊ ငါလက်ထလို့၊ မခေါ်ဘဲဝင်လာပေါ့၊ မင်းပိုတုန်းရောင်၊ မြေကေ မိတ်ရှုပ်စရာ၊ သည်တစ်ခါဖြင့် ဗာရာပြည်ရှင်၊ ငါလက်ထလို့၊ မခေါ်ဘဲဝင်လာပေါ့၊ မင်းပိုတုန်းရောင်၊ မြေကေ သွောင်ကို မြေအောင်ခိုင်ခိုင်၊ ကျော်ကျော်ကြီး ကိုင်ထို့မြှို့ လည်တိုင်ကို ဆတ်ဆတ်၊ သန်လျက်နှင့် ဖြတ်ရလျှင်၊ ပတ်တိတ်လို့ပိုန်း၊ တစ်ဖက်ရန် ဤမြိမ်းရော့ပါ၊ အုပ်ထိန်းနိုင်ပဲ၊ ခွဲနှစ်းလွှတ်ချုံး၊ တိုင်းပြည့်ပါကျားမြှို့လျှင်၊ ငါလုံး လုံးစံရအောင်၊ အကြံမြောက် စေတော့မည်လေဟယ်။

လူးစရိအောင် အကြမ်းမြှော် စေဟေ့သည်။

ପ୍ରିସ୍ଟ
ଏଣ୍ଡିଲାଯ
ଡେବ୍ରାଯୁ

ဟယ် . . . ယောကျေး၊ လူပြည်များမှာ၊ များက်သားခင်မင်၊ စားသောက်ချင်မင့်၊ အတွင်သာဖြူ၊ များက်မျက်နှာကို၊ ဘဟာတွေက်ရှုတော့မလဲ။ ကျေးဇူးရှင်သော၊ သခင်သော၊ မထောက် မထား၊ ပေါက်တိုင်းစားမှာ အမှုသွားချောတော့မယ်။ ဒလဟော မလွတ်၊ ကြက်မခွဲပ်သလို့ ရွှေ့ရွှေ့စွဲချံ့ချံ့၊ မကြံ့ဘဲညာလိုက်လို့ အခါလွန်လျှင်၊ ကိုယ့်ဝန်တစ်စီ၊ ခွင့်မတော်၊ ကိုယ်ပေါ်မှာ ပိုရွှေ့မော်၊ တိကန်ဖြတ်၊ ဦးခင်အောင် သတ်လိုက်မှာ၊ တစ်ကဲတ်ပြောင်း၏၊ သူကောင်းဖြစ်တော့မယ် လေဟယ်။

ଭା ... ମନୋଦିଃତ୍ୟାଃ ଶିତ୍ୟମନ୍ତ୍ରଃକୁଣ୍ଡିଃ ଗୈଃଷିକିଃମାଃ ଦିନିକ୍ରିୟାକୁଣ୍ଡିଃ ଆପ୍ରିତିକଣ୍ଡିଃତ୍ରୀଃ ମନଃ
ତତ୍ତ୍ଵାଃ ତଥାଃମନୋଦିଃ ବୃକ୍ଷଶୈଖର୍ଯ୍ୟକୁଣ୍ଡିଃପିଃ ଦିନଃଲୁଃଶୁର୍ଯ୍ୟକ୍ରିୟାକୁଣ୍ଡିଃ ମୁହଁଃଦ୍ଵିତୀଏ ମୋକ୍ଷକରେଣ୍ଟମନ୍ତ୍ରୀଃ
ଶିତ୍ୟକ୍ରିୟାକ୍ରିୟାକଣ୍ଡିଃପିଃ ମପ୍ରିୟାଃ ତିନ୍ଦିଃତ୍ରୀଭୂତିଃମା କୋଣ୍ଡିଃମନୋଦିଃ

အမယ်မင်း ချွတ်ယွင်းတိမ်းပါး၊ စင်းလုံးချွတ်မှားပေါ့ တဲ့၊ ဘုရားတစ်ဆူ၊ နှလုံးတော်ဖြူပါတဲ့၊ မွှေ့လုံး ငိုး၊ အမယ်မင်း ချွတ်ယွင်းတိမ်းပါး၊ စင်းလုံးချွတ်မှားပေါ့ တဲ့၊ ဘုရားတစ်ဆူ၊ နှလုံးတော်ဖြူပါတဲ့၊ မွှေ့လုံး သခင်၊ ကျေးဇူးရှင်ကို၊ အရှင်လတ်လတ်၊ သန်လျက်နှင့် ဖြတ်မယ်လို့၊ မောင်မရာ၊ ကြုံမီချက်ကယ်နှင့် သက်၊ ကျေးဇူးရှင်ကို၊ အရှင်လတ်လတ်၊ သန်လျက်နှင့် ဖြတ်မယ်လို့၊ မောင်မရာ၊ ကြုံမီချက်ကယ်နှင့် ပက်စက်ရှာလေတယ်။ စိတ်ဖြာစွဲစွဲ၊ နောက်နှင့်ရှေကို၊ အောက်မေ့လိုက်က၊ ဝါဖြစ်ချက်ကို ကြက်သီးထပါ ပက်စက်ရှာလေတယ်။ စိတ်ဖြာစွဲစွဲ၊ နောက်နှင့်ရှေကို၊ အောက်မေ့လိုက်က၊ ဝါဖြစ်ချက်ကို ကြက်သီးထပါ ဘို့ စိတ်ချပေါ့တစ်ခါ၊ မကြုပါဘူး၊ သုံးခါလုံးလုံး၊ ယူဘူးမရ၊ မှားမိတဲ့ကိစ္စကို၊ ဘုန်းဘုရားတဲ့၊ သဘောရိုးပြန်ပြီးလျှင်၊ မာန့်စွဲယ်ကိုချိုး၊ အသာနှီး၊ ရှိခိုးတောင်းပန်ရတော့မလေ။

မင်းကြီးကိုတင်ရန်။ ။ ပောခိုဆူယူ၊ သဘောတော်ဖြူလှသည့်၊ အွေးကျွန်းလုံးရှင်ဘုရား။ ။ ကျွန်းတော်ချိုးသည်၊ မဲရိုးမကာ၊ မဲတော်လုံး၊ ဒုက္ခိုတအကောင်၊ ရွှေကြောင်ကြောင်ကို၊ ရွှေတော်ကြီးသခင်၊ မြတ်ရာကိုတင်သောကြောင့်၊ သို့စင်အထူး၊ အိပ်မက်တွင်မှာ မမြင်ဖူးတဲ့၊ ကျေးဇူးကြီးလှ၊ အိမ်ရှေ့အရာ၊ မင်းချိုးသာကို၊ စိတ်လိုရာ ရပေတယ်။ မစချိုးပင့်၊ ရာထူးမြှင့်တဲ့၊ ထမင့်သခင်၊ ကျေးဇူးရှင်ကို၊ သုတ်သင်သတ်ဖြတ်၊ ပြည်ကိုပိုင်နင်း၊ တစ်ပါးချင်း၊ မင်းတံ့သိပ်ခတ်မယ်လို့၊ မအပ်မရာ၊ သုံးကြိုမ်တိတိ၊ လောဘပြု၍၊ ကြိုမိတာကို၊ ထွေဗျာဘုန်းလျှံး၊ ကျွန်းထိပ်ပန်၊ သည်းခံတော်မူပါ ရွှေနှုန်းရှင်ဘုရား။

သတ်၍ အဆုံး၊ ယူရအုံးမလား၊ လုံးလုံးပိုင်လို့၊ အမောင်ဆိုလျှင်၊ ပဟိုရိထိုးစည်၊ တိုင်းပါပြည်ကို၊ မရှည် ရက်ချိန်း၊ ယနေ့သိမ်း၍၊ အုပ်ထိန်းအမောင် စံလေတော့။ စိတ်လျှော့မာန်ပျောက်၊ မောင်မင်းအောက်က၊ လက်ထောက် ငယ်သား၊ ငါ့ကိုပင်ထားပါတော့၊ ခစားဝံပါ့၊ အမိမြေးမောင်ငယ်။

လေကျင့်ခန်းမေးခွန်းများ

- ၁။ စကားစပ်နှင့်တက္က ရှင်းပြပါ။
ဂါလူစတုံး၊ လူအဆုံးကို ဘုန်းဘူရားသူကောင်းပြုလို့၊ အတူအပ၊ အီမြေရှုံးနှင့်ဆက်၊ စည်းစိမ် နှင်းနှင့် ပြည်တစ်ဝက်ရပေတယ်၊ အနှစ်ကျေးဇူးရှင်ကို၊ သို့စွင်ရက်စက်၊ ခင်ပွန်းဖျက်လို့၊ ဝတ်စား ကျင်းကော်ပြုချေသော်၊ တော်နိုင်မယ် မထင်ပါဘူး လေဟယ်။
- ၂။ အောက်ပါအလက်ာတို့ကို သက်ဆိုင်ရာသင်ခန်းစာတွင် မည်သို့သုံးထားကြောင်းနှင့် အဘယ်ကြောင့် ထိုအလက်ာမြောက်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။
ဘူရားကိုသတ်သကဲ့သို့ (ဥပမာ)၊ မာန်စွဲယ် (ရူပက)၊ ချီးကပ်လို့စွဲ (ဝက်ဝိုဘီ)၊ ကြိုက်မခွင်သလို (ဥပမာ)၊ မင်းတံဆိပ်ခတ် (ဝက်ဝိုဘီ)။

အိမ်စရုပင်းဆီ။ । သံသကမ်းရပ်၊ ကူးမြောက်ခပ်၍၊ မြတ်နိုဘာန်ပြည်၊ စီးအဲ့ရည်သည်၊ ဘုန်းစည်ထိပ်ခေါင်တ်ဘုရား။ ၂။ ကျွန်းဝော်မျိုးသည်၊ ကိုးဌာနဘုံ၊ လောကသုံးဖြာ၊ သတ္တဝါတို့၊ တက္ကာချံဟူ၊ ကာမဂ္ဂက်ငါးရပ်၊ ဥပဒ္ဒဝါ၊ သစ်ကျားပေါတဲ့၊ တော့မြောင်ချုပ်မှာ၊ ချဉ်းကပ်လွန်လွန်၊ မနေ့ပြီးဘူး။ လေးကျွန်းဥက္ကာင်း၊ မင်းမန္တာတ်သည်၊ နတ်တို့စည်းစီမံ၊ တာဝတီကို၊ အော်မြို့မြတ်လေး၊ တစ်ဝက်ပေးလို့မှာ၊ ပေးရာတွင်မရပ်၊ သိကြားနတ်ကို၊ သတ်၍ ယူမည်၊ အကုန်မျှားချင်လို့ ကြုံဖူးသည်၊ အောက်ပြည်နရှင်၊ သည်ကတ်၍၊ ဘဝင်းတိုင်အောင်၊ တက္ကာလောဘ၊ ကျော်ပြောလှတဲ့၊ ဘဝဘောင်ကို၊ ပုပ်ဟောင်နဲ့ညီ၊ နှလုံးနောက်လို့ ကြောက်လှပြီ။ လောကီအား၍၊ ကာမဂ္ဂက်မှာ၊ ပုံဥပဒေ၊ ကျော်တွင်းရေသို့၊ သောက်လေသောက်လေ၊ ငတ်မပြီသူး၊ အေးထွေမနောက်၊ လေးမဂ်ရေကို၊ ရှာဖွေလို့သောက်ရမှာ၊ ဝမ်းမြောက်ရွှင်ပြီး၊ ရေဝတ်စတုံးတော့မယ်။ ဘုန်းဘုရာ့စည်းစီမံ၊ ဘုကြောင်းနှင့်၊ နန်းရွှေအိမ်ကို၊ ကြီးလိမ့်ထူးပတ်၊ ထောင်တန်း၊ လောက်မှုတ်ပြီးမှာ၊ မမြတ်နဲ့ချင်၊ လက်ငင်းခုပဲ၊ လျှပ်တေလဲလို့ မြှိုင်ထဲသို့ဝင်ပါတော့မည်၊ ထိပ်တင်မင်း၊ များနောင်ဘုရား။

မင်းကြီးဆီ။ । ဥပရာဇ်ဟု၊ ဆုသစ်မြေနောင်၊ သမ္မာကြွေ့တဲ့၊ အိမ်ရွှေမောင်ငယ်။ ၂။ လူတော်လောက၊ တက္ကာဝန်ကို၊ ကြောက်ရွှေ့လှ၍၊ ဒုက္ခာအစုံ၊ ထိုတက္ကာကို၊ ဘယာရှုံးလျက်၊ ယခုစိတ်ချာ၊ နိုက္ခမဖြင့်၊ ကိစ္စပြီးစေ၊ ကြုံပချေ၍၊ မှန်ပေသမျှ၊ မြတ်ရာ ဆုင်ယို့၊ သာဓုခေါ်သင့်လှပေသည်။ လူပြည်ဗြှုံဖြစ်စေ၊ စည်းစီမံနှစ်ကို၊ ယစ်သူသာများ၊ သတိအားဖြင့်၊ တရားပိုက်သူ၊ ရှားသ သူကြောင့်၊ ပွားယူပြဟုစိုးရှု၊ သဘောကိုယ်နှင့်၊ တော့ခိုမည့် ကိစ္စကို၊ တစ်ဝတည်း ခွင့်တော်သာလိုက်တဲ့ မြတ်ရာသို့ လုမ်းလေတော့၊ အိမ်ရွှေမောင်ငယ်။

မှန်လှပါ။ ကျေးဇူးသခင်၊ မြတ်အရှင်ကို၊ ကြည်လင် ညွှတ်ပျော့၊ မာန်ဖြေလျှော့၍၊ ကန်တော့ပူဇော်ခဲ့ပါသည်။ ကျူးသမျှဒဏ်၊ သုံးပါးကံကို၊ သည်းခံတော်မူပါတော့ ဘုရား။

မင်းကြီးဘုန်း။

သာဓု သာဓု၊ မြတ်သောဆုနှင့်၊ ယခုပြည့်စုံ၊ တရားလှ၍၊ ပွားသုံးဘာဝနာ၊ ကိုယ်စိတ်ဝမ်း၊ လွန်ချမ်းသာလျက်၊ မှန်းရာတိုင်း ပေါက်ပါစေ အိမ်ရွှေမောင်ငယ်။

တစ်ခန်းရပ်

အိမ်ရွှေမင်းက တောထွက်မည့်အကြောင်းကို အိမ်ရွှေမိဖုရားအားခေါ်၍ ပြောသည့်အခန်းတွင် အိမ်ရွှေမင်းဆီရန် စကားမှာ-

မျက်ရှင်မြစ်နှင့် လှုတစ်သိန်နှင့် ပြောက်အိမ်တော်စံ၊ အလျှင်းမထောင့်၊ သိတင်းစောင့်တဲ့၊ မောင့်သက်နှင့်ယ်။ အကြောင်းပါး၊ မှားခြင်း ကြီးမှားခဲ့ပြီ။ ဘုရားတစ်ဦး၊ ဗုဒ္ဓကို အမျှလှုံးတိုး၊ ကျေးဇူးသခင်၊ မြတ်ရာတင်တဲ့၊ ရှင်မင်းကြီး၊ ကြက်သီးထဖွယ်၊ ပြည်ကို လုယက်၊ နန်းဦးကိုတက်မည်ဟု၊ အသက်ကိုရွယ်မိတယ်။ ဖွယ်- ရှင်းပလေ၊ လူတိုင်းပြီးမှာ၊ နေဖို့မကောင်း၊ ခွဲရှင်ကြားကို၊ မားနှင့်မွေလို့၊ သေဖို့သာကောင်းတော့တယ်။ တောင်းတောင်း ပန်ပန်၊ အကြောင်းကို ပြန်သောအခါ၊ သည်းခံသည့်အပြင်၊ ဘုန်းရှင်ပင်က၊ ကြုင်သနားလို့ ငါအား ပြည်လုံးနှင့်သေးတယ်။ အုံဖွယ်သမဲ့ ရာဂီမြှော်၏ စွန်းမထင်တဲ့၊ ခွဲစင်ခဲကို မိုက်မဲတွေဝေ၊ မှားမိချေ၍၊ နေမပြောင့်ပြီ။ တကျာမစပ်၊ အာရုံဖြတ်လို့ မြှင့်ရပ်ကို မို့တော့မယ်။ သာကိုလုံးမျက်ဖျော်၊ လှုမနော်မှာ၊ အိမ်တော်သာစံရစ်တော့ မအောင်ယ်။

အိမ်ရွှေမိဖုရားဆိုး၊ အော်ကြံ့ရပလေ၊ မယ့်ကေရှင်မှာ၊ သဇ်လို့ ကုံးပါတဲ့ ဘုန်းမြေဆွဲထွေးယ်။ ။၊ တော့ခြေ မြှင့်ဝါ၊ ကိုယ်တော်မြှတ်ကြခဲ့လျှင်၊ လှုမနော်နတ်၊ တည်းခွေခွေ၊ ဘယ်ပုံနှင့်ဖြေရမယ်၊ အနေတော်ကပ်တော့မပါ။ မအပ်တဲ့စကား၊ ကြောက်ပါဘို့၊ နားရှိလို့ကြားရတယ်။ ပတ္တြားအပွင့်၊ မြေကေဆင့်၊ မေခင့်လည်ဆွဲ၊ ရဝေရိပ်ကြာ၊ ခွဲလိပ်ပြာ၊ သေခါမြှဲ့မယ်လို့၊ စွဲမိတဲ့သခင်၊ လေနဲ့မည်စိုး၊ ခွဲသည်းမှာပိုးပါတဲ့၊ မည်းပင်ကို၊ ရှင်ကွဲဘယ့်နှုန်း၊ မသေဘဲနှင့်ခွဲရမယ်၊ ဘုန်းကြွယ်ခွဲကိုယ်၊ မြှင့်ဦးမှာခို့လျှင်၊ မြှို့ပြင်နှစ်ဦးလျှင်၊ မျက်စိသူးယ်၊ သူတိုင်းလယ်မှာ၊ မယ်နေရစ်ပါဘူး၊ လမ်းဆစ်တဲ့ မြှင့်ပေါ်သို့၊ ကိုယ်တော်နှင့် လိုက်ပါတော့မည်ဘုရား။

အိမ်ရွှေမင်းတောထွက်စွဲ၊ မင်းသမီးလိုက်စွဲ၊ ဥယျာဉ်တော်က မင်းကြီးနန်းတော်သို့ပြန်စွဲ။

ဂို့မှာလကတ်ခေါ် ရေသည်ပြောတ် ပြီးပြီ။

သင်ခန်းစာအကျဉ်း

ရေသည်ယောက်၏ အိမ်ရွှေမင်းဖြစ်ပြီးနောက် ဥယျာဉ်တော်တွင် မင်းကြီးနှင့်အတူရှိစဉ် အိပ်ပျော် နေသော မင်းကြီးတိ သတ်၍ ထိုးနန်းယူရန် သုံးကြိမ်ကြုံစည်သည်။ စိတ်ယုတ်ဝင်ဟိုင်း စိတ်ကောင်းကပြန်ထိန်းပြီး နောင်တရကာ မင်းကြီးကိုတောင်းပန် ကန်တော့ပြီး အိမ်ရွှေမိဖုရား (ရေသည်မိန်းမ) နှင့်အတူ တောထွက် သည်။

လေ့ကျင့်ခန်းမေးခွန်းများ

- I. အိမ်ရွှေမင်းက တောထွက်မည့်အကြောင်း မင်းကြီးအား မည်သို့ လျှောက်တင်သနည်း။
II. အောက်ပါအလက်ဘဏ္ဍာတို့ကို မည်သည်သင်ခန်းစာတွင် မည်သို့ သုံးထားကြောင်းနှင့် အဘယ်ကြောင့် ထိုအလက်ပေါ်မြောက်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။
မေခင့်လည်ဆွဲ (ဝက်ဝိုစ္စ)၊ မညီးပင် (ရွှေပက)၊ လေးမင်းရေ (ရွှေပက)၊ တုက္ခာချုံ (ရွှေပက)၊ တုက္ခာဝန် (ရွှေပက)၊ ကျတ်တွင်းရေထို့ (ဥပမာ)၊ အမွှာလုံးထိုး (ဝက်ဝိုစ္စ)။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁။

ကရောကပါး

= ကတိုက်ကရှိက်၊ အလောတကြီး။

၂။ ကာမဂ္ဂက်

= လိုချင်နှစ်သက်ဖွယ်အာရုံး။

၃။ ကာမဂ္ဂက်ဝါးရပ်

= ရပ်အဆင်း၊ အသံ၊ အနဲ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ဟူသာ အာရုံးပါး။

၄။ ကောလိုက်တဲ့ကံ

= အကျိုးပေး နှုန်းသောကံ၊ ညံ့သောကံ။

၅။ ကံမျက်စိလယ်

= ကောင်းသောကံသည် ရေသည်

(လည်)လိုမျှ

= မိန်းမထံသို့လမ်းမှား၍၍မျှရောက် မလာ။

၆။ ကိုးဌာနဘုံ

= (၃၁) ဘုံကို ကိုယ်၊ ရှုပ်နှင့်ပဋိသန္တ စိတ်ကိုစွဲ၍ အမျိုးခဲ့ခြားပြုသောအခါ ရသောကိုးဘုံ။

၇။ ကိုးမျက်စုံ

= ကျောက်မျက်ရတနာကိုးပါးစုံလင် စွာ စီခြုံထားသော။

၈။ ကောက်လျင်

= စိုက်သည့်ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၁၄၀-၁၅၀ အတွင်းမှုညွှန်သောသက်နဲ့ စပါးမျိုး၊ ကောက်ငယ်၊ ကောက်ကြီး စသောစပါးတို့ထက် သီးလွှယ်၍ အလျင်အမြန်စားသုံးရသောစပါး။

၉။ ကင်းဝတ်လျည့်

= ခိုးသား၊ ရန်သုံးတို့၏ အသွားအလာကို လှည့်လည်စောင့်ကြည့်သည်။

၁၀။ ကန္တာရု

= သွားလာရန် ခက်ခဲကြမ်းတမ်းသော ခရီး၊ ခရီးခဲ့။

၁၁။ ကုမ္ပဏီ

= နတ်ဘီလူးတစ်မျိုး။

၁၂။ ကုလုံ

= ပြည့်စုံသည်။ လုံလောက်သည်။ ဤယ်ဝသည်။

၁၃။ ကိုယ်လုပ်တော်

= ရှင်ဘူရင်၏အပါးတွင် အလုပ်အကျော် ပြုရသောမယား၊ မိဖုရားကြီးထက် အဆင့်နိမ့်၍မောင်းမထက်အဆင့်မြင့်သူ။

၁၄။ ကျိုးကျိုးတက်

= (ငွေကြေး) အလွန်များပြားစွာ။

၁၅။ ကျိုးရာမဲ့သီး

= အကျိုးမရှိ။

၁၆။ ကျေတွင်း

= တောတွင်းတိရှစ်ဗုံးများ ဆားလို့ငှာ လျှက်ရ သောက်ရသော ဆားတွင်း ဆားကျေင်း။

၁၇။ ကျိုးင်း

= အရိုးရှည်တပ် ထိုးသက္ကာန်း မင်း၊ မျှုးမတ်အဆောင်အယောင်တစ်မျိုး။

၁၈။ ကြုံနှုံး

= ထိုးနှုံး။

၁၉။ ကြုံက်မခွဲ့

= နွဲကြီးစွာလုပ်သည်။

၂၀။ ကြိုးတော်

= အလွန်သေးဖွဲ့သိမ်နှပ်နည်းပါးသော။

၂၁။ ကြိုးမြို့

= တွေ့ဆုံးသည်။ ကြိုးကြိုးတော်။

၉

- ၂၂။ ခုတင်ခု = ခဏခဏ။
 ၂၃။ ခုနစ်ချောင်းညီး = စောင်းတီးရာတွင် အရင်း မူလအထံ (၃) ပါး။
 ၂၄။ ခန်းဝါ = နေရာ၊ အရပ်။
 ၂၅။ ချောပို = ခရီးစခန်းတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ ခရီးသည်၊ ကုန်ပစ္စည်း စသည်တိုကို အဆင့်ဆင့် ပို့ဆောင်သည်။
 ၂၆။ ချက်ကောင်း = အခွင့်ကောင်း။ အခါကောင်း။ အလုပ် အကြံ့အောင်နိုင်ဖွယ်အကြောင်း ထိရောက်သည့်အချက်။
 ၂၇။ ချွဲတ်ခြို့ = ခါးဝတ်ကိုပင်ချွဲတ်၍ ခြုံရလောက် အောင်ဆင်းရသည်။ ဘာမျှမရှိလောက် အောင်မွဲသည်။

c

- ၂၈။ ငါးကွင်းဉာဏ် = ဉာဏ် ငါးခုရှိသော နှုတ်သား။ သိကြားမင်းအသုံးတော်ခံ စောင်းတီး နှုတ်သား (ပစ္စသို့ခန်းတ်မင်း)။

စ

- ၂၉။ စကားဖန် = ကြားဖြတ်ကာ သိုင်းပိုင်းချုံထွင်ဖန်တီး ပြောဆိုသောစကား။
 ၃၀။ စရိယ = အကျင့်။
 ၃၁။ စာဝ = စွန့်ကြပေးကမ်းခြင်း။
 ၃၂။ စက်စုံ = မြေတော်စုံ။
 ၃၃။ စင်းလုံးချွဲတ် = အလုံးစုံ။
 ၃၄။ စစ်စစ်ပေါက်ပေါက် = ချွဲချွဲ တာတာ။ စစ်စစ် စီစီ။ စွဲစပ်စွာ။
 ၃၅။ စွန့်ခြင်းငါးရပ် = ဉာစ္စပစ္စည်း ဝထ္ထုတိုကို စွန့်ခြင်း၊ မယားကို စွန့်ခြင်း၊ သားသမီးကို စွန့်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်အရိုက်တိုကိုစွန့်ခြင်း၊ အသက်ကိုစွန့်ခြင်း။

၁၁

- ၃၆။ ဆိုင်းပေါင်ကျိုး = ထမ်းပိုးဖြင့်ထမ်းသော ဆိုင်းတို့၏အောက်ခြေတွင် သစ်သားပေါင်ခဲ့လေ့ရှိရာ ထိုသစ်သားပေါင်ကျိုးနေသော ဆိုင်းထမ်း။
 ၃၇။ ဆန်တွင်းကန်လွန်းလို့ = ဝမ်းရေးခက်လွန်းလို့။
 ၃၈။ ဆုံးပါး = ကွယ်လွန်သည်။ သေသည်။

၄

- ၃၉။ အတာတွန်းပေါ် = ကံကောင်းသည်။
- ၄၀။ အေယျတူ = အောင်မြင်ကြောင်း မဂ်လာစကား (မဂ်လာရှိစေရန် ပထမဆုံးဆိုသည့် စကား၊ အောင်စေသတည်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်)။
- ၄၁။ ဇ်ဂလယ် (ဂျုံဂလယ်) = တိုင်းငယ် ပြည်ငယ်။
- ၄၂။ အမွှဲ = မြင်းမိုင်တောင်၏ တောင်ဘက်တွင်ရှိ အမွှဲသပြေပင် ပေါက်သောကျွန်း။ အမွှဲပြိုပ်ကျွန်း။
- ၄၃။ အမွှဲမင်းစံ = စံပြေလောက်သော အမွှဲရာ၏ရွှေမြို့။
- ၄၄။ အမွှဲမှာရှားလွန်းလို့ = ကမ္မာပေါ်တွင် အလွန်ရှားလွန်းလို့။

ဤ

- ၄၅။ ညာအမွှဲမော် = အမွှဲဖို့ပါ လက်ယာတောင်ကျွန်းလုံး ကျော် ကြားသော။

ထ

- ၄၆။ တစ်ဆီတိစာ = မပြောပလောက်သောပမာဏ၊ အနည်းငယ်။

- ၄၇။ တထီးလွှားလွှား = ဆင်းရဲပင်ပန်းတိုးစွာအားသွန်ခွန်စိုက် ပြု၍။

- ၄၈။ တက္ကာ = လိုချင်တပ်မက်ခြင်း။

- ၄၉။ တရကြွှုံး = အပြင်းအထန်၊ အတင်းအကြမ်း။

- ၅၀။ တလက္ခန်း (တရတွန်း) = အဆက်မပြတ်၊ အတင်းအကြမ်း။

- ၅၁။ တာဝန်း = အကွာအဝေး၊ အတိုင်းအရှည်း။

- ၅၂။ တာဝတီးသာ = နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တွင် ဒုတိယမြောက်အထပ်။

- ၅၃။ တူရှု = မျက်နှာမူရာ ရှေ့တည့်တည့်။

- ၅၄။ တောင်တာ = ခရီး၊ ရှည်လျားဝေးလံသောခရီး။

- ၅၅။ တစ်ရှုမနား = အသက်မျှမရှု၊ မရပ်မနားဘဲ။

- ၅၆။ တန်း = အချုပ်ခန်း၊ ရာဇ်ဝတ်မှုကို စစ်ဆေးခဲ အခါ ချုပ်ထားသောနေရာ။

- ၅၇။ တယ်ကရ = ဂရုမစိုက်၊ မလေးမစား။

ထ

- ၅၈။ ထူး = ဆင်သွေးတို့၏ လှပ်ရှားသွားလာမှုကို ချုပ်ထိန်းရန် ခြေတွင်တပ်ဆင်ထား သော ခြေချင်း။

- ၅၉။ ထဲသံရည်ရော် = ဆန္ဒပြင်းစွာ နှလုံးသွင်းသည်။ စိတ်တွင် စူးစိုက်အာရုံပြုသည်။

၃

- ၆၀။ ဒလဟော = အဆီးအတားမရှိ၊ အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့်။
- ၆၁။
- ၆၂။ ဓမ္မတာ = ဖြစ်မြတ်ရား။
- ၆၃။
- ၆၄။ နရက် = ငရဲ။
- ၆၅။ နိဒါန်းသွယ်လို့ = အကြောင်းစပ်သွယ်လို့။
- ၆၆။
- ၆၇။ ပဆစ်အိမ် = အဟာအစပ်များလွန်း၍ ပဆစ်အိမ်ကွက်များကဲသို့ ဖြစ်နေသော ထဘီ။
- ၆၈။ ပါရမီ
- ၆၉။ ပီလော = ဘဝအဆက်ဆက် ဖြည့်ဆည်းအပ်သော အလေ့အထုံး။
- ၆၁။ ခွဲကျိုသော အရည်ထွက်သည့် အရှုက်ကိုဟင်းချိချက်၍ သောက်ရသော အပင် တစ်မျိုး။
- ၆၂။ ပူဆာညိုးခွေ
- ၆၃။ ပတ္တလာ = လိုအင်ဆန္ဒ မပြည့်ဝခြင်းကြောင့် စိတ်ထိခိုက် နှစ်းလျှသည်။
- ၆၄။ ပတ္တလာ
- ၆၅။ ပေါက်ပေါက်ရှာရှာ = နောက်ထိခိုက် လယ်သူမများ ဆောင်းလေ့ရှိသောစလူ၊ ဝါးဖော်စသည် ကို နှီးဖြင့်ချုပ်သတ် ပြုလုပ်ထား၍ ကျော်ပါလိုသည့် ခေါင်းဆောင်းရည် တစ်မျိုး။
- ၆၆။ ပေါက်ပေါက်မြောက်မြောက်
- ၆၇။ ပေါင်းလန်း
- (လျော့ လျည်းပေါင်းမြို့း တောင်း တင်း စသည်မဆုံးအောင်) များပြားပြည့်လုံး သည်။
- ၆၈။ ပစ္စွာန်
- ၆၉။ ပတ်ကြမ်းတီးး
- မျက်မောက်ကာလာ၊ မျက်မောက်ဘဝ။
- ၇၀။ ပတ်ကြမ်းတီးး
- အတ်ကရာ တိုက်ခိုက်ခန်းမျိုးတွင် ပတ်မကြီးသံညံးစေလျက် အကြမ်းတီး မှုတ်သည်။
- ၇၁။ ပတ်တိုတ်လိုပိန်း
- လုံးဝပြီးပြတ်သည်။
- ၇၂။ ပိတ်ပိတ်ပျောက်
- လုံးဝပျောက်သည်။
- ၇၃။ ပျော်ပျော်
- သာယာ။
- ၇၄။ ပြောသာ၏ဘုံပုံး
- အထက်သို့ပျောက်သွားသည့်ဟန် ဘုံအဆင့် ဆင့်ပါရှိသည့်အဆောင်။
- ၇၅။ ပြောသိကာ
- အနည်းငယ်။ ပါသည်ဆိုရုံးမျှ အတိုင်းအဆ ပမာဏာ။
- ၇၆။ ပြောင်း
- နှံစားပြောင်း။
- ၇၇။
- ၇၈။ ဖွတ်မင်းနောင် = ဖွတ်မင်း၏ အစ်ကိုခေါ်ရလောက်အောင် မွဲသူ။

၈၀။ ပရပျစ်	= ရောထွေး စုခဲ့ရှုပြုပွဲလျက်။
၈၁။ ပလချာ (ပရချာ)	= စုတ်ဖွာသည်။ ဉ္စုံဖျင်းသည်။
၈၂။ ပေလုဝစောင်း	= ပန္တသီခနတ်သား၏စောင်းအမည်။
၈၃။ ဟောခိုဆူယူ	= ဘုရားဆုကိုတောင်းသော်။
၈၄။ ဟောခိုသတ်	= ဘုရားလောင်း။
၈၅။ ဗုဒ္ဓက်။	= ဘုရားလောင်း။
၈၆	
၈၆။ ဘရုတောက်တီး	= အမိပ္ပါယ်မရှိဘဲ ရောက်တတ်ရာရာ။
၈၇။ ဘဝ်	= ခုံဘုံတွင်အထက်ဆုံးဘုံ။ အထက်ဘုံး။
၈၈။ ဘိသိက်ပွဲ	= ရေစင်သွန်း၍ မဂ်လာပြုသည့်အခမ်းအနား။
၈၉။ ဘောက်စရာ	= ဘာပြုစရာ်။
၉၀။ ဘုန်းကဲ	= ဘုန်းတန်ခိုးကြီးဖွေ့ဖွေကုသိုလ်
ဆောက်၌	= အထောက်အပံ့။
၉၁။ ဘုန်းပေါ့	= ဘုန်းရှိသော်။
၉၂	
၉၂။ မနိန္ဒြာ	= မညံ့ဖျင်း။
၉၃။ မဟာဥပရာ၏	= အိမ်ရှုံးမင်း။
၉၄။ မှုရင်း	= မိုးကုန်ပြီးနောက် ဆောင်းတွင်းနှင့် စွဲအခါတွင်ရေသွင်း၍ စိုက်ပျိုးလဲ ရှိသော စပါးတစ်မျိုး။
၉၅။ မဂ်	= နိုဗ္ဗာန်ဝင်ရာလမ်းကြောင်း။
၉၆။ မဂ်လံ	= မဂ်လာ်၊ အလိုပြည့်ခြင်း၊ အောင်မြင်ခြင်း၊ ကြီးပွားခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း။
၉၇။ မင်းမန္တာတ်	= စကြေဝတေးမင်း။
၉၈။ မောင်းမမိသံ	= ဘုရင်၊ မိဖုရားတို့၏အခြေအရံ၊ နန်းတွင်း အမှုလုပ်မိန်းမများ။
၉၉။ မြေကေသွောင်	= ဆံထံး။
၁၀၀။ မြောက်စိနိမိ	= နန်းတော်မြောက် အိမ်ရှုံးမင်းနေရာ အိမ်။
၁၀၁။ မြောက်မိရိ	= စကြေဝောကျွန်းလေးကွွန်း၏ အလယ်ပဟိုရှိ ယူနောရှုစ်သောင်းလေးထောင် မြှင့်သောတောင်ကြီး။
၁၀၂။ မှန်စိုင်း	= မှန်စီရွေ့ချေထားသော ဆိုင်းရိုင်း။

ယ

- ၁၀၃။ ယူဇာ = ခရီးအကွာအဝေး အတိုင်းအတာ။ (၁၂၂ မိုင်နှင့် ညီမျှသည်။)
 ၁၀၄။ ယေဘုယျ = အများအားဖြင့် ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်
                         သောသဘာ၊ အတိအကျမဟုတ် သောအကြမ်းဖျင်းသဘာ။

ရ

- ၁၀၅။ ရဝေ = နှစ်းတော်။
 ၁၀၆။ ရာဝါမြှေ့မျှော် = ကာမဂ္ဂတ်၌ ပြင်းစွာစွာမက်သော စိတ် ဆန္ဒမြှာ အလျစ်အကြေး။
 ၁၀၇။ ရာဇ်သတီ = မင်းခစားများနှင့်ပတ်သက်သည့်
                         ခက်ခဲနက်နဲ့သော ကျမ်းဝန်များ။
 ၁၀၈။ ရောင့်ခဲ့ = ကျော်ပို့တင်းတိမ်သည်။
 ၁၀၉။ ရွှေးတော်ယူ = ဆင်တပ်တော်အတွက် ရွှေးကောက် ခြင်းခံရသော 'ရွှေးဆင်' တို့ဝင်ထွက်ရာ
                         ရွှေနှစ်းတော်သစ် တပ်အရွှေ့မျက်နှာ တံခါး။
 ၁၁၀။ ရွှေ့အုပ်သီး = လူသူမသိမြင်စေဘဲ၊ သို့ပြုက်လျက်။
 ၁၁၁။ ရွှေ့အုပ်သီးပူ = ကြိတ်၍ပူရသည်။
 ၁၁၂။ ရွှေတောင် = ထီးနှစ်း။

ဂ

- ၁၁၃။ လူကပ်ပါး = တစ်ရပ်တစ်ကျေးမှ လာရောက်နေ တိုင်သူ။ သူတစ်ပါးထံတွင် ကပ်မြှောင်
                         ၍ ခို့မို့နေထိုင်သူ။
 ၁၁၄။ လောကခံ = လောကတွင် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထုတ္တိသော ဆူကြံး၊ နိမ့်မြင့်သဘောတရား။
 ၁၁၅။ လောကသုံးဖြာ = ကာမ၊ ရှုပ၊ အရှုပ၊ ဟူသော လောက သုံးပါး။

- ၁၁၆။ လက်ပမ်းပေါက် = စိတ်မာန်တက်ကြသည့်အခါမျိုး၊ ဝင့်ကြွားလို့သော အခါမျိုး၌ လက်
                         တစ်ဖက်ကိုကွေး၍ ပိုက်ပြီးရင်အုပ်နှင့် လက်မောင်းကွေးဆုံးရာချိုင်ကို
                         ကျွန်တစ်ဖက်လက်ပါးဖြင့် တဖြောင်းဖြောင်းမြည်အောင် ရှိက်ခတ်ခြင်း။

- ၁၁၇။ လှူမနော်

- ၁၁၈။ လျှော်တော်

- = လွှေပသောမနော်နှင့်သမီး။

- = သစ်ပင်မြှောင်ပင်မှုရသောလျှော်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့်သက်နှစ်း။

ဝ

- ၁၁၉။ ဝေဝါး = စကားပရီယာယ်။
 ၁၂၀။ ဝေါယာ၌ = ဘုရင်၊ အိမ်ရွှေ့မင်းနှင့် ဘုရင် အသနားတော်မြှော်ခံရသည် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ
                         မီးနင်းရသော လူထမ်းသည် ယာဉ်တစ်မျိုး။

၁၂၁။	ဝက်စားကျင်း	= ဝက်များအစာထည့်ကျွေးရန် လုပ်ထားသော , သစ်သားခွက်ရှည်။
၁၂၂။	ဝက်စားကျင်း ကော်	= ကျွေးဇူးကန်းသည်။
၁၂၃။	ဝေသာဝက်နတ်	= နတ်မင်းကြီးတစ်ပါး။
သ		
၁၂၄။	သာကိုလုံးမျက် ဖျော်	= သာကိုဝင်အနွယ်ဖြစ်ပြီး ကြည့်၍ ကောင်းသော၊ လူပတင့်တယ်သော မိမိရား။
၁၂၅။	သံသရာ	= ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အစဉ်မပြတ်ဘဲ အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည်ရာဘဝစက်။ (တပြာ်းပြန်ပြန်ကျင်လည်ရာ။)
၁၂၆။	သံသာကမ်းရပ်	= သံသရာ၏တစ်ဖက်ကမ်း၊ နိုဗ္ဗာန်း။
၁၂၇။	သော်မော်	= ပန်းပါ ပန်းကြော်မျိုး။
၁၂၈။	သကြံနှစ်ယင်	= ခေါင်းခေါးမဂ်လာပြုသည်။
၁၂၉။	သို့	= ခွဲကောင်းတစ်မျိုး။
၁၃၀။	သို့သော်မော်	= နှပ်နှပ်စစာ လူလှပပရွေပွဲငါးဘယ်းများ ကြေားသောပန်းကြော်။
၁၃၁။	သိုင်းနင်းကွဲက်ကျု	= သိုင်းသမားတို့၏ ခြေနင်းကွဲက စနစ်တကျ နင်းသကဲ့သို့ ခြေလှမ်း ခြေကျမှုမှန်ဖြင့်။
၁၃၂။	သန်းခေါင်မောင်း	= သန်းခေါင်တွင် သာယာစွာ မြှုပ်သော်စောင်း။
၁၃၃။	သွေး	= အလုံးစုံ၊ အကျိုး။
၁၃၄။	သွေးညာညာ၏	= အလုံးစုံသို့သောညာ၏၊ ဘုရားညာ၏။
၁၃၅။	သွေး	= ဘဝအဆက်ဆက် ပါရမီဖြည့်တင်းမှ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောဘုန်းကဲ့။
၁၃၆။	သိမ်ဖျင်း	= သေးနှပ်ညံဖျင်းသည်။
၁၃၇။	သုံးလွန်းလိုင် ခါးတင်ထိုး	= ခါးတွင်ထိုးအထက်နားကိုသုံးလိုင် နာနာကျုစ်၍ ထိုးထားသည်။ (ထဘီတိတိ ဒိုင်ခိုင်ဝတ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။)
၁၃၈။	သုံးသွယ်စရိယ	= လောကအကျိုးငှာကျုင်ခြင်း၊ ခွဲမျိုး၊ အကျိုးငှာကျုင်ခြင်း၊ ဘုရားဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာကျုင်ခြင်း။
အ		
၁၃၉။	အကျော်စေယ့်	= အောင်မြင်ကျော်ကြားခြင်း။
၁၄၀။	အခန့်သင့်	= အကြောင်းအခွင့်တိုက်ဆိုင်သည်။

- ၁၄၁။ အစပ်တည့် = ပြေပြစ်ဆီလျှော်သည်။ သင့်လျှော် ညီညွတ်သည်။
- ၁၄၂။ အစိမ်းဖမ်း = အချိန်မဆွဲဘဲအနူးနှုပ်မနေဘဲအမိအရ ယူသည်။
- ၁၄၃။ အဆောင် = ကိုယ်နှင့်မကွာအဆောင်ယူသောပစ္စည်း။
- ၁၄၄။ အထီးကျွန်း = ခိုက်းရာမဲဖြစ်သည်။ ဆင်းရမဲတေသည်။
- ၁၄၅။ အနှစ်ရတနာ = အတိုင်းမသိ တန်ဖိုးရှိသောရတနာ။
- ၁၄၆။ အနှစ် = အဆုံးမရှိသော။ အပိုင်းအခြားမရှိသော။
- ၁၄၇။ အဖတ်တင် = ပိုင်ဆိုင်သောအရာအဖြစ် ကြွင်းကျွန်း ရစ်သည်။ အကျိုးအမြဲတ်ကျွန်းသည်။
- ၁၄၈။ အမြဲက်နက်တ = သေခြင်းကင်းမဲသောအဖြစ်။ နိုဗာန်။
(ထူးမြတ်ရာအစစ်အမှုန်ဖြစ်သော နိုဗာန်။)
- ၁၄၉။ အလျှင်း = အရှင်း။ လုံးဝမပါရှိ။
- ၁၅၀။ အဝိစိ = ငရဲကြီးရှစ်ထပ်တွင် အောက်ဆုံးဖြစ်သော ငရဲ၏အမည်။
- ၁၅၁။ အာဂပါးစပ် = သာမန်မဟုတ်သော။ ထူးခြားသောပါးစပ်။
- ၁၅၂။ အာရုံး = စိတ်၏ကျက်စားရာ။ စိတ်၏မြို့တွယ်ရာ။
- က**
- ၁၅၃။ ကူးနှုန်း = ကိုယ်၊ နှိုတ် စသော အမူအရာတို့ကို စောင့်စည်းမှု။
- ခ**
- ၁၅၄။ ဥက် = ရာဇ်လျှင်၏အထက်ပိုင်းအထွက်။ မြင့်မြတ်သောအရာ။
- ၁၅၅။ ဥက္ကာ် = အထွက်အထိပ်။ အကြီးအမှုး။ ဦးခေါင်း။
- ၁၅၆။ ဥပ္ပါဒီ = မမျှော်လင့်ဘဲ ရှုတ်တရက် ဖြစ်လာသော ဘေးအန္တာရာယ်။
-
- ၁၅၇။ ဧကရာဇ် = တစ်ပါးတည်းသောမင်း။